

Het Handelsregister en open data

**Verkenning naar de mogelijkheden
om het Handelsregister als open data beschikbaar te stellen**

Voorwoord

De Kamer van Koophandel is voorstander van het beschikbaar stellen van openbare gegevens uit het Handelsregister als open data. Het is essentieel dat de openbaarheid van het Handelsregister zowel grote als kleine bedrijven kan ondersteunen bij hun bedrijfsvoering of om te innoveren.

Het aanbieden van open data is belangrijk als stimulans voor het innoverend vermogen van Nederland. Verwacht wordt dat het met name voor kleinere MKB bedrijven en Start ups een innovatie impuls kan geven.

Er is een aantal aspecten van belang om Open Data goed te ontsluiten. Er moet rekening worden gehouden met de privacy van de ondernemer. De ondernemer wil goed worden beschermd tegen onjuist gebruik van zijn gegevens. Op basis van de privacy wetgeving in Nederland kunnen gegevens van natuurlijke personen in het Handelsregister geen deel uit maken van open data. De KvK bepleit daartoe de instelling van een 'Benader-me-niet'-registratie, met een wettelijke basis en adequaat toezicht en handhaving.

Verder gaat het bij open data om een financieringsdiscussie. Het gaat over de vraag wie het voeren van een basisregistratie bekostigt; de gebruiker, de belastingbetaler of een mengvorm van beide. De Kamer van Koophandel kan daar als uitvoerder niet zelf over beslissen. Dit is een politiek-beleidsmatige keuze. Het is een feit dat de diverse basisregistraties in Nederland niet op een uniforme manier worden gefinancierd. En uit vergelijking van bedrijvenregisters in het buitenland wordt duidelijk dat er geen enkel register gratis is, maar dat er sprake is van een divers palet van bekostiging van registers.

Waar de Kamer van Koophandel wel invloed op heeft, is de mate van efficiëntie, kwaliteit en effectiviteit van het voeren van het Handelsregister. Hierover kunnen we zeggen, dat de kwaliteit van het Handelsregister hoog is (99,7% bij de laatste accountantscontrole). En dat we ten aanzien van efficiëntie en effectiviteit enorm gedreven zijn om dit zo scherp mogelijk uit te voeren. Ook om continu te verbeteren. Sinds het ontstaan van de nieuwe Kamer van Koophandel (voorbereiding in 2013 en gestart per 2014) hebben wij in de afgelopen 2,5 jaar onze exploitatiekosten met 30% vermindert. En zijn we bezig om de 'verplichte aanlevering' van gegevens door ondernemers om te zetten in relevante informatie producten die we weer 'terug kunnen geven' aan ondernemers. En om de ontsluiting van onze producten naar afnemers continu te verbeteren. Juist als publieke uitvoerder zijn we buitengewoon ambitieus om telkens te zoeken naar efficiëntie- en effectiviteitsverbetering en het vergemakkelijken van de ontsluiting. We zijn in de eerste 2,5 jaar van de nieuwe organisatie dan ook hard aan het werk geweest om dit te realiseren, of het nu via ontsluiting via API's is naar onze grote afnemers, of in de vorm van eindproducten naar andere afnemersgroepen. Dit om, uiteraard op een bedrijfsmatig verantwoorde manier, waar mogelijk bij te dragen aan lastenverlichting voor burgers en bedrijven.

Dit rapport vormt hopelijk voor beleidsmakers en de politiek een waardevolle bijdrage aan een weloverwogen keuze voor het ontsluiten van het handelsregister als open data. Wij kunnen ons hierbij ook voorstellen dat als gevolg van de open data discussie een meer brede politieke discussie zal worden gevoerd over de meest wenselijke manier van financiering van (basis)registraties in Nederland.

Namens de Kamer van Koophandel,

*Claudia Zuiderwijk, Hankie van Baasbank, Rob Coolen en Henk ten Cate
(Raad van Bestuur)*

Samenvatting

Mede naar aanleiding van de motie Verhoeven (D66) van 24 november 2015 voorziet de Kamer van Koophandel (KvK) met dit rapport de Minister van Economische Zaken van informatie voor het antwoord op de vraag of het Handelsregister kan worden ontsloten als open data.

Het Handelsregister

Het Handelsregister is één van de basisregistraties in Nederland. Deze basisregistratie van ondernemingen en rechtspersonen waarborgt de rechtszekerheid in het economisch verkeer, omdat een ondernemer of consument zicht heeft op wie zijn handelspartner is. Daarnaast is het Handelsregister de essentiële bron voor alle belangrijke basisinformatie over ondernemend Nederland. Het Handelsregister levert ook een steeds grotere bijdrage aan de rechtshandhaving door de overheid. Dit houdt verband met de versterking van de rol van de KvK bij de bestrijding van criminaliteit.

Tot nu toe stelt de KvK gegevens uit het Handelsregister en documenten op verzoek, tegen betaling, in een niet-ruwe verschijningsvorm en vaak ook per onderneming en gewaarmerkt ter beschikking. Het gaat hierbij om de zogenoemde Handelsregisterinformatieproducten, zoals uittreksels, bedrijfsprofielen en jaarrekeningen, voornamelijk in digitale vorm. Met grote afnemers sluit de KvK meestal specifieke overeenkomsten af met bijbehorende Service Level Agreements.

Wie de kosten van het register betaalt, is een politieke keuze. De wetgever heeft er tot nu toe voor gekozen om een belangrijk deel van de kosten van het Handelsregister door de afnemers van gegevens te laten betalen (het profijtbeginsel). Het grootste deel van de inkomsten van afnemers komt van een beperkt aantal grote afnemers.

Open Data

In dit rapport hanteert de KvK de definitie en uitgangspunten van open data zoals de Algemene Rekenkamer deze heeft geïntroduceerd in het Trendrapport Open Data 2014 en die vertaald is naar de Leidraad open data gebruik (BZK) van het Kabinet. Kern van het Nederlandse beleid is dat de overheid haar openbare overheidsinformatie, in het bijzonder open data, actief en eenvoudig toegankelijk maakt en ervoor zorgt dat er geen belemmeringen zijn voor het hergebruik van deze informatie. Van deze lijn mag alleen worden afgeweken als er legitieme, zwaarwegende redenen zijn ('open, tenzij'). Ook de KvK is voorstander van het beschikbaar stellen van de openbare gegevens uit het Handelsregister in de vorm van open data. Open data kan zowel grote als kleine bedrijven ondersteunen bij hun bedrijfsvoering of om te innoveren.

De KvK heeft ten aanzien van alle gegevens uit het Handelsregister en de documenten, die bij het Handelsregister zijn neergelegd (oprichtingsakten, statuten, jaarrekeningen, fusie- of splitsingsvoorstellen, aansprakelijkheids- en instemmingverklaringen) een afweging gemaakt om deze als open data aan te bieden. Hierbij zijn de volgende aspecten meegewogen: privacy, rechtszekerheid en de wettelijk verplichte vergoedingen voor handelsregisterinformatie. Hieruit blijkt dat het Handelsregister als open data kan worden ontsloten, onder voorwaarde dat onderstaande belangrijke overwegingen worden meegenomen in de besluitvorming:

- Gegevens over natuurlijke personen, zoals over de eigenaar van een eenmanszaak of bestuurder van een rechtspersoon, kunnen vanwege privacyregelgeving geen onderdeel uitmaken van open data;
- Ondernemingsgegevens en vestigingsgegevens over eenmanszaken en personenvennootschappen (zoals kvk-nummer, handelsnaam, en zaakadres) kunnen worden aangeboden als open data, wanneer de bescherming tegen ongewenst gebruik van

adresgegevens voor direct-marketingdoeleinden goed wordt geregeld. De KvK bepleit daartoe de instelling van een ‘Benader-me-niet’-registratie, met een wettelijke basis en adequaat toezicht en handhaving;

- Voor een goede uitoefening van de rechtszekerheidsfunctie van het Handelsregister is het van belang dat actuele en gewaarmerkte handelsregisterinformatieproducten blijven bestaan naast open data;
- Om open data aan te kunnen bieden moet de Handelsregisterregelgeving worden gewijzigd. Hierin is bepaald dat bij lagere regelgeving vast te stellen vergoedingen worden gerekend voor het aanbieden van handelsregisterinformatie. Doordat het beschikbaar stellen van open data financiële gevolgen heeft voor het beheer van het Handelsregister, zijn voorafgaande aan de aanpassing van Handelsregisterregelgeving nadere afspraken met het Ministerie van Economische Zaken noodzakelijk over de compensatie van de inkomstenderving en alternatieve financieringsbronnen van overheidswege.

Mogelijke varianten open data

Op basis van de overwegingen bij ‘open, tenzij’, heeft de KvK drie varianten voor open data uitgewerkt volgens de zuivere eerder genoemde definitie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Hierbij zijn derhalve de risico’s op het gebied van privacy (w.o. ongeoorloofd gebruik van adressen) en rechtszekerheid (w.o. criminaliteit) meegenomen. Ook zijn de financiële effecten inzichtelijk gemaakt¹ (zie hoofdstuk 5 en 6).

Variant 1 Open data met alle digitale handelsregisterinformatie (uitgezonderd informatie die de onderneming identificeerbaar maakt) (wekelijks geactualiseerd)

Variant 2 Beperkte set Handelsregistergegevens met NMI (dagelijks geactualiseerd)

Variant 3 Alle handelsregistergegevens, zonder gegevens over natuurlijke personen (dagelijks geactualiseerd)

	Variant 1	Variant 2	Variant 3
Gegevensset	Uitgebreid	Beperkt	Uitgebreid
Uitgezonderd tot onderneming te herleiden gegevens	Ja	Nee	Nee
Frequentie bestand	Wekelijks	Dagelijks	Dagelijks
Ingeschatte inkomstenderving	circa 0-1 miljoen	circa 5-9 miljoen	circa 21-30 miljoen
Ingeschatte kostenbesparing	nihil	nihil	circa 3-4 miljoen

In open data bestanden zitten geen gegevens over natuurlijke personen. Ook is open data in het beste geval altijd *nét* iets minder actueel (dus minder betrouwbaar) dan de bron zelf. Daarom moeten gebruikers er rekening mee houden dat open data geen rechtszekerheid kan bieden in het economisch verkeer. Ook een 24x7 beschikbaarheid, zoals deze geldt voor het Handelsregister als basisregistratie, is bij open data geen vereiste.

Naast de vraag of het Handelsregister kan worden ontsloten als open data, heeft de KvK zich de vraag gesteld of er nog andere manieren zijn om het Handelsregister verder te ontsluiten, waarbij inzicht kan worden geboden in de uittrekselgegevens van individuele ondernemingen en rechtspersonen (inclusief gegevens over natuurlijke personen), documenten met persoonsgegevens (zoals bijvoorbeeld een jaarrekening) en bijzondere rechtstoestanden (bijvoorbeeld faillissementen).

¹ De KvK heeft een uitgebreide analyse gemaakt van de impact van open data voor de vraag en de inkomsten uit de Handelsregistergegevens. De inschatting van de gevolgen is complex en met veel onzekerheden omgeven omdat tal van veranderingen in de bestaande vraag kunnen optreden. Per product van het Handelsregister is een inschatting gemaakt.

Voor het antwoord op deze vraag heeft de KvK onder andere gekeken naar de wijze waarop de bedrijvenregisters in de ons omringende landen verder worden ontsloten. Naar aanleiding van deze ruimere kijk heeft de KvK enkele alternatieven uitgewerkt. Ook hierbij zijn de risico's en de gevolgen inzichtelijk gemaakt (zie hoofdstuk 7).

Alternatief A Gratis elektronisch inzien van 'eigen' gegevens

Alternatief B Gratis elektronisch inzien van een vastgesteld aantal uittreksels

Alternatief C Gratis elektronisch verkrijgen van alle handelsregister informatieproducten

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	10
2. HET HANDELSREGISTER	11
3. OPEN DATA	13
3.1 Definitie Open Data	13
3.2 Europees beleid	13
3.3 Nationaal beleid	14
3.4 Het Handelsregister en open data	15
3.5 Huidige financiering Handelsregister	15
4. AFWEGINGEN OPEN, TENZIJ ...	17
4.1 Privacy	17
4.2 Rechtszekerheid	21
4.3 Randvoorwaarden	22
4.4 Conclusies	22
5. VARIANTEN OPEN DATA	24
5.1 Huidige situatie	24
5.2 Varianten van open data	24
6. FINANCIËLE GEVOLGEN VOOR DE KVK	27
7. ALTERNATIEVEN (BREDERE INTERPRETATIE OPEN DATA)	31
8. BEDRIJVENREGISTERS IN ANDERE EUROPESE LANDEN	35
Bijlagen	36

1. Inleiding

Mede naar aanleiding van de motie Verhoeven (D66) van 24 november 2015 voorziet de Kamer van Koophandel (KvK) met dit rapport de Minister van Economische Zaken van informatie voor het antwoord op de vraag of het Handelsregister kan worden ontsloten als open data.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat over het doel en de kenmerken van het Handelsregister en de ontwikkelingen van het register op het gebied van digitalisering en open data.

In hoofdstuk 3 komt het beleid voor open data aan bod, ook in relatie tot het Handelsregister, en de financiële aspecten waarmee rekening gehouden moet worden.

In hoofdstuk 4 gaat het over de afwegingen die moeten worden gemaakt om databestanden als open data beschikbaar te stellen: 'open data, tenzij'. Speciale aandacht krijgen de aspecten privacy, rechtszekerheid en financiële impact.

In hoofdstuk 5 passeren vanuit de huidige situatie diverse varianten de revue, inclusief hun financiële gevolgen. In hoofdstuk 6 wordt inzicht gegeven in de financiële gevolgen.

In hoofdstuk 7 worden enkele alternatieven gepresenteerd als open data breder wordt geïnterpreteerd dan nu door de Rekenkamer en het ministerie van Binnenlandse Zaken. Ook hierbij worden de gevolgen uiteengezet.

In hoofdstuk 8 wordt tot slot aandacht besteed aan ontwikkelingen op het gebied van open data bij bedrijvenregisters in andere Europese landen.

2. Het Handelsregister

Een van de kerntaken van de KvK is het beheer van het Handelsregister (art. 3 Handelsregisterwet 2007). Daarnaast heeft de KvK andere wettelijke taken op basis van de Wet op de Kamer van Koophandel.

Het Handelsregister waarborgt de rechtszekerheid in het economisch verkeer, omdat een ondernemer of consument zicht heeft op wie zijn handelspartner is. Aan de gegevens in het Handelsregister is zogeheten derdenwerking verbonden. Daarnaast is het Handelsregister de essentiële bron voor alle belangrijke basisinformatie over ondernemend Nederland. Het Handelsregister speelt daarmee een belangrijke rol in het bestrijden van vele vormen van criminaliteit.

Het Handelsregister is ingesteld in de Handelsregisterwet. Het is een openbaar register waarin alle ondernemingen en rechtspersonen in Nederland zijn opgenomen.

Het register dient:

- a. ter bevordering van de rechtszekerheid in het economisch verkeer;
- b. voor de verstrekking van gegevens van algemene feitelijke aard omtrent de samenstelling van ondernemingen en rechtspersonen ter bevordering van de economische belangen van handel, industrie, ambacht en dienstverlening;
- c. voor het registreren van alle ondernemingen en rechtspersonen als onderdeel van de gegevenshuishouding, die bijdraagt aan het efficiënt functioneren van de overheid (art. 2 Handelsregisterwet 2007)².

Er ligt een concept wetsvoorstel tot uitbreiding van onderdeel c. Het Handelsregister zal tevens een bijdrage leveren aan de rechtshandhaving door de overheid. Dit houdt verband met de versterking van de rol van de KvK bij de bestrijding van fraude en malafide praktijken in het handelsverkeer.

Sinds de fusie per 1 januari 2014 naar één organisatie, heeft de KvK als ambitie om de registratie, verwerking en uitgifte rondom het Handelsregister, met bijbehorende processen zo gemakkelijk mogelijk te maken voor ondernemers door deze te digitaliseren en qua werkwijze continue te verbeteren voor klanten. De nieuwe organisatie maakt momenteel een forse inhaalslag om dit op bestaande systemen en infrastructuur te realiseren. De eerste resultaten van de investeringen worden nu al, ruim twee jaar na de start van de nieuwe KvK, zichtbaar. Zo zijn of worden de belangrijkste klantirritaties opgeruimd (o.a. toegankelijkheid, betaalgemak, gegevens inzien, online registreren, online muteren).

Tegelijkertijd moeten alle ondernemers kunnen vertrouwen op de gegevens in het Handelsregister.

Over alle ondernemingen en rechtspersonen in Nederland is in het Handelsregister een set met gegevens vastgelegd, zoals het KvK-nummer, de naam, de rechtsvorm, de vestiging, de activiteit en de tekeningsbevoegde personen. Doordat deze gegevens voor iedereen raadpleegbaar zijn en doordat het Handelsregister derdenwerking heeft, biedt het Handelsregister rechtszekerheid in het economisch verkeer, bijvoorbeeld bij het aangaan van overeenkomsten en bij juridische geschillen.

Derdenwerking betekent dat 'derden' zich kunnen beroepen op de gegevens die in het Handelsregister staan (zie art. 25 lid 1 en 3 Handelsregisterwet)³:

² Er ligt een conceptwetsvoorstel tot uitbreiding van dit onderdeel. Het Handelsregister gaat volgens dit wetsvoorstel tevens een bijdrage leveren aan de rechtshandhaving door de overheid. Dit houdt verband met de versterking van de rol van de KvK bij de bestrijding van fraude en malafide praktijken in het handelsverkeer.

³ Zie ook Mr. W. R. Veldhuizen en mr. P.J.M. Jong in: Het Handelsregister (serie Praktijkhandleidingen).

- Op een feit dat door inschrijving of deponering moet worden bekendgemaakt, kan jegens derden die daarvan onkundig waren geen beroep worden gedaan zolang de inschrijving of deponering niet heeft plaatsgevonden (lid 1).
- Degene aan wie de onderneming toebehoort, de ingeschreven rechtspersoon, en ook degene die enig feit heeft opgegeven of verplicht is enig feit op te geven, kan aan derden, die daarvan onkundig waren, niet de onjuistheid of onvolledigheid van de inschrijving, c.q. de deponering, tegenwerpen (lid 3).
- ‘Ten aanzien van naamloze en besloten vennootschappen, de Europese samenwerkingsverbanden en buitenlandse kapitaalvennootschappen is niet alleen de inschrijving of deponering beslissend is, maar in een aantal gevallen ook de publicatie.

Stelsel van basisregistraties

Het Handelsregister is één van de basisregistraties in Nederland. Andere voorbeelden van basisregistraties zijn de Basisregistratie Personen, de Basisregistratie Voertuigen en de Basisregistratie Kadaster. Ook werkt de KvK er binnen het Stelsel van Basisregistraties hard aan om het voor ondernemers steeds makkelijker te maken. Zo hoeven ondernemers hun gegevens niet steeds opnieuw te verstrekken aan overheden omdat deze inmiddels de gegevens direct kunnen gebruiken bij de bron. Alle overheden zijn inmiddels aangesloten op het Handelsregister. Voor het CBS is de verplichting tot gebruik als eerste overheidsorganisatie ingegaan op 1 januari 2015. De verwachting is dat de Belastingdienst en de Dienst Justis op afzienbare termijn volgen, evenals de overige overheidsorganisaties, zoals ministeries, provincies, toezichthouders en gemeenten.

Inmiddels zien we dat de diverse overheidsorganisaties steeds meer HR – gegevens afnemen (in de afgelopen drie jaar is dit gebruik van HR – gegevens met 700% toegenomen), mede doordat bestuursorganen, die bij de vervulling van hun publieke taken informatie over ondernemingen en rechtspersonen nodig hebben, verplicht worden om de authentieke gegevens in het Handelsregister hierbij te gebruiken.

Digitalisering

Door voortdurend te investeren in nieuwe technologische ontwikkelingen kan de KvK vrijwel doorlopend de toegankelijkheid en daarmee de openbaarheid van het Handelsregister vergroten met nieuwe (digitale) kanalen en met nieuwe (digitale) informatieproducten. Zo kan iedereen via de website van de KvK de gegevens uit het Handelsregister altijd real time raadplegen. Grootgebruikers kunnen uittrekselgegevens met behulp van een webservice direct uit het Handelsregister in de eigen systemen raadplegen.

De verdergaande digitalisering is ook zichtbaar bij de aanlevering van elektronische documenten. Zo is het vanaf boekjaar 2016 voor micro en kleine rechtspersonen (98% van alle rechtspersonen) verplicht om jaarrekeningen digitaal via Standard Business Reporting (wereldwijde standaard) te deponeren. Middelgrote en grote rechtspersonen moeten vanaf boekjaar 2017 respectievelijk boekjaar 2019 hun jaarrekeningen digitaal aanleveren. Voor beursgenoteerde en buitenlandse vennootschappen geldt een uitzondering.

3. Open data

3.1 Definitie Open Data

Van het begrip 'open data' bestaat geen wettelijke definitie. Daarom hanteert de KvK de definitie zoals de Algemene Rekenkamer deze heeft geïntroduceerd in het Trendrapport Open Data 2014. Open data bij de overheid zijn data die⁴:

- uit publieke middelen zijn bekostigd en gegenereerd bij of voor de uitvoering van een publieke taak; en
- openbaar zijn; en
- vrij zijn van auteursrechten of andere rechten van derden, en
- computer-leesbaar zijn en bij voorkeur aan open standaarden voldoen, en
- voor hergebruik beschikbaar zijn zonder beperkingen zoals kosten of verplichte registratie.

Deze definitie is vertaald naar de leidraad open data gebruik (juli 2015) van het kabinet⁵ (zie bijlage 1),

- open data zijn gratis;
- open data zijn beschikbaar 'as is';
- open data zijn vrij van rechten;
- open data zijn zonder registratie toegankelijk;
- open data zijn computer verwerkbaar;
- open data zijn voorzien van metadata;
- open data zijn zo volledig en ruw als mogelijk (als de data via een service/API worden ontsloten wordt ook het basisbestand beschikbaar gesteld);
- open data zijn actueel (de actualiteit van de te verstrekken open data doet recht aan de aard van de data);
- open data zijn vindbaar via data.overheid.nl.

3.2 Europees beleid

De Europese Commissie voert sinds 2010 een beleid om technische en financiële barrières voor breed hergebruik van overheidsinformatie weg te nemen. Dit is vastgelegd in de *Digitale Agenda voor Europa*. Deze agenda is onderdeel van de Europese groeistrategie 'Europa 2020'. Volgens deze agenda speelt ICT een essentiële rol bij het creëren van een uniforme digitale markt binnen de EU. Overheden moeten de markt stimuleren door hun informatie tegen transparante, efficiënte en niet-discriminerende voorwaarden ter beschikking te stellen, omdat dit een belangrijke motor kan zijn voor innovatieve online diensten.

De Richtlijn 2003/98/EG inzake het Hergebruik van overheidsinformatie is met dit inzicht gewijzigd. Volgens deze richtlijn moet alle openbare overheidsinformatie in beginsel zo gemakkelijk mogelijk beschikbaar zijn voor burgers en bedrijven, omdat die informatie - naast het gebruik voor het doel waarvoor zij is verzameld - waarde kan hebben voor partijen buiten de overheid. Op basis van bestaande overheidsinformatie kunnen burgers en bedrijven dan weer nieuwe producten en diensten voor uiteenlopende doeleinden ontwikkelen.

⁴ Algemene rekenkamer (2014) Trendrapport Open Data

⁵ Brief 'Nationale Open data agenda 2016' van de Minister van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer, 30 November 2015, Kamerstukken II, 2014/2015, 32 802, nr. 20.

De Richtlijn is in 2013 gewijzigd op de volgende onderdelen:

- Overheidsorganisaties hebben geen keuzevrijheid meer om een verzoek tot hergebruik van overheidsinformatie al dan niet toe te staan, behalve in enkele limitatief opgesomde uitzonderingsgevallen.
- Overheden mogen niet meer dan de marginale kosten voor de verstrekking, reproductie en verspreiding van de informatie in rekening brengen. Op dit uitgangspunt bestaan enkele uitzonderingen, onder andere voor organisaties die kostendekkend moeten werken. In de Nederlandse wetgeving staan deze organisaties vermeld in de wet hergebruik overheidsinformatie (het Kadaster, de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW) en de Kamer van Koophandel).
- Overheidsorganisaties hebben de inspanningsverplichting om de informatie in een open en machine-leesbaar formaat aan te bieden en gebruik te maken van open standaarden.

De Richtlijn uit 2013 is in Nederland op 18 juli 2015 geïmplementeerd met de Wet hergebruik van overheidsinformatie.

3.3 Nationaal beleid

Nadat de Europese Commissie in 2010 haar Digitale Agenda presenteerde gaf het Nederlandse kabinet daaraan in 2011 een eigen uitwerking met de *Digitale Agenda.nl*. ICT moet volgens deze agenda benut worden voor slimmer en efficiënter werken en het creëren van groeikansen. Daar hoort ook het stimuleren van innovatie bij door het laagdrempelig en breed beschikbaar stellen van overheidsinformatie. Dit hergebruik kan tot nieuwe toepassingen en diensten leiden.

Kern van het Nederlandse beleid is dat de overheid haar openbare overheidsinformatie, in het bijzonder open data, actief en eenvoudig toegankelijk maakt en ervoor zorgt dat er geen belemmeringen zijn voor het hergebruik van deze informatie. Van deze lijn mag alleen worden afgeweken als er legitieme, zwaarwegende redenen zijn ('open, tenzij'). Dit is ook het uitgangspunt van dit rapport.

Het kabinet spoort overheidsorganisaties aan om overheidsinformatie niet alleen op verzoek, maar ook actief als gratis open data aan te bieden. Uit een Rijksbrede inventarisatie onder de departementen bleek dat ruim 500 datasets als open data beschikbaar konden worden gesteld voor hergebruik. Ook stelde het kabinet een leidraad open data gebruik op die helpt bij de afweging om informatie al dan niet beschikbaar te stellen. Per departement zijn overzichten van beschikbare datasets gepubliceerd op data.overheid.nl. Deze overzichten worden halfjaarlijks aangevuld.

Het beleid uit 2011 kreeg in 2015 een nieuwe impuls. In het kader van het Actieplan open overheid stuurde de Minister van Binnenlandse Zaken in november 2015 de Nationale Open Data Agenda (NODA) naar de Tweede Kamer. In de NODA is de ambitie van het kabinet vastgelegd om in 2016 zoveel mogelijk datasets met voldoende kwaliteit beschikbaar te stellen.

Delen van de registers van de KvK, de RDW en het Kadaster zijn bijvoorbeeld al als open data gratis beschikbaar. Zo stelt de RDW voertuiggegevens uit het kentekenregister als open data beschikbaar. Dit zijn onder andere de algemene gegevens van het voertuig, verbruiks- en milieudata en de historie van de toelatings- en tenaamstellingdatum van het voertuig. Ook openbare informatie over de parkeergebieden en de bijbehorende tarieven van alle openbare parkeervoorzieningen binnen de Nederlandse gemeenten is als open data beschikbaar. Hetzelfde geldt voor informatie uit het terugroepregister. Fabrikanten moeten de RDW over de door hen georganiseerde terugroepacties informeren. De RDW ontvangt informatie over het product dat wordt teruggeroepen, het defect, het gevaar en de maatregelen die worden genomen, en legt deze vast in het terugroepregister.

Het Kadaster biedt gegevens uit verschillende (basis)registraties gratis als open data aan. Dit betreft niet de administratieve gegevens uit de Basisregistratie Kadaster (BRK) en de openbare registers, maar onder meer geo-informatie via Publieke Dienstverlening op de Kaart (PDOK).

Gegevens over alle ondernemingen en rechtspersonen uit het Handelsregister zijn als open data beschikbaar op een geaggregeerd niveau via het open dataportaal StatLine van het CBS. Ook zijn de gegevens van alle entiteiten met een Legal Entity Identifier (circa 13.000) als open data beschikbaar. De overige gegevens in het Handelsregister zijn nog niet beschikbaar als open data, maar wel deels als gratis gegevens.

3.4 Het Handelsregister en open data

Het verstrekken van informatie uit het Handelsregister is een primaire taak van de het Handelsregister: de gegevens van ondernemingen en rechtspersonen in het Handelsregister zijn bedoeld om ze te verstrekken aan iedereen. Tot nu toe stelt de KvK gegevens uit het Handelsregister en documenten op verzoek, tegen betaling, in niet-ruwe vorm en vaak ook gewaarmerkt en per individuele onderneming ter beschikking. Het gaat hierbij om de zogenoemde Handelsregister informatieproducten, zoals uittreksels, bedrijfsprofielen en jaarrekeningen. Het gaat hierbij niet om het onderliggende ruwe gegevensbestand. Met grote afnemers sluit de KvK meestal specifieke overeenkomsten af met bijbehorende service level agreements.

De afnemers van het Handelsregister gebruiken de gegevens voornamelijk voor:

- a. het raadplegen van gegevens van andere partijen voor
 - compliance (bijv. voldoen aan Wwft wetgeving),
 - opmaken juridische documenten (bijv. statuten),
 - beperking financiële risico's (bijv. bepalen tekenbevoegdheid of financiële positie klant),
 - benchmarking (bijv. vergelijk met financiële resultaten branchegenoten),
 - optimalisatie van processen (bijv. actueel houden CRM systemen),
 - marketing & verkoop (bijv. lead generatie) en
 - strategie & beleid (bijv. analyse brancheontwikkelingen).
- b. het raadplegen van eigen gegevens voor de controle op de juistheid of verstrekking aan derden (bijv. bij het openen van een bankrekening of het aangaan van een contract).
- c. Inkoop van gegevens voor het ontwikkelen van eigen informatieproducten. Het gaat hier veelal om informatiebrokers, waaronder credit rating agencies, die de Handelsregistergegevens doorverkopen aan partijen met behoeften, zoals genoemd onder a. en b.

3.5 Huidige financiering Handelsregister

Financieringsmodel

De wetgever heeft er tot nu toe voor gekozen om een belangrijk deel van de kosten van het Handelsregister door de afnemers van gegevens te laten betalen (het profijtbeginsel). Wie de kosten van het register betaalt, is een politieke keuze. Er zijn grofweg drie mogelijkheden van bekostiging: uit de algemene middelen (lees: de belastingbetaler betaalt), gebruikers van het register betalen, of een mengvorm van beide.

In Nederland zijn er ten aanzien van de bekostiging van de diverse (basis)registraties verschillende keuzes gemaakt. Zo worden bijvoorbeeld de Basisregistratie Inkomsten (BRI) en de Basisregistratie Topografie (BRT) bekostigd uit de algemene middelen. De Basisregistratie Voertuigen en de Basisregistratie Kadaster (BRK) worden voor een deel bekostigd door de gebruikers van het register. Voor de verstrekking van

gegevens uit deze registers worden vergoedingen in rekening gebracht. Wel zijn delen van de registers van de RDW en het Kadaster als open data (en dus gratis) beschikbaar. Zie bijlage 3 voor een overzicht van de financiering van (basis)registraties.

Wettelijk kader

Op 18 juli 2015 is de Wet hergebruik van overheidsinformatie in werking getreden. Het uitgangspunt van deze wet is dat de voor hergebruik beschikbare overheidsinformatie reeds is betaald en er nagenoeg geen kosten verbonden zijn aan het beschikbaar stellen van deze informatie. Overheden moeten de informatie daarom tegen marginale kosten aan iedereen die daarom vraagt verstrekken. Dit geldt ook voor open data. Voor de KvK is (net als voor het Kadaster en de RDW) een uitzondering gemaakt in deze wet als het om de doorberekening van kosten gaat. De KvK mag voor de verstrekking van gegevens uit het Handelsregister meer dan de marginale kosten voor verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding in rekening brengen. Deze uitzonderingspositie onder de Wet hergebruik van overheidsinformatie is voor het Handelsregister benoemd in art. 50 Handelsregisterwet 2007. Hierin is bepaald dat voor de inzage of verstrekking van gegevens een (bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen) vergoeding is verschuldigd. Voordat de KvK daarom open data kan aanbieden moet hiervoor art. 50 Handelsregisterwet 2007 en/of lagere regelgeving worden aangepast.

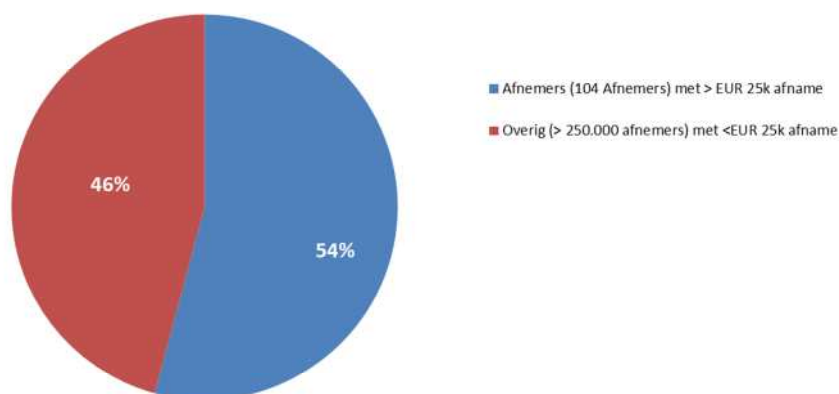
Kosten en opbrengsten

De kosten van het Handelsregister bedragen € 102 miljoen per jaar, bestaande uit kosten voor informatieverstrekking van € 24 miljoen en kosten voor registervoering van € 78 miljoen (Jaarrekening 2015). De opbrengsten bestaan uit € 50 miljoen voor informatieverstrekking en € 17 miljoen aan overige opbrengsten (waarvan € 12 miljoen voor inschrijfvergoedingen). De overige kosten worden gedekt door de rijkbijdrage.

Verdeling opbrengsten

De € 50 miljoen aan opbrengsten worden voor 54% gedekt door grote afnemers (waaronder banken, verzekeraars en advocatenkantoren) van Handelsregister informatieproducten. Deze relatief kleine groep grote afnemers bestaat uit 104 afnemers met meer dan € 25.000,- aan vergoedingen voor handelsregisterinformatie in 2015. Dit beperkte aantal grote bedrijven haalt nominaal het grootste voordeel als data gratis worden.

Inkomsten KvK HRIP m.n. door beperkt aantal grote organisaties

4. Afwegingen open, tenzij ...

Bij het bepalen van de vraag welke gegevens en documenten als open data beschikbaar kunnen worden gesteld, geldt het principe 'open, tenzij er legitieme, zwaarwegende redenen zijn hiervan af te wijken'. De KvK heeft van alle gegevens uit het Handelsregister en de documenten, die bij het Handelsregister zijn neergelegd (zoals oprichtingsakten, statuten, jaarrekeningen, fusie- of splitsingsvoorstellen, aansprakelijkheids- en instemmingverklaringen) een inschatting gemaakt. Hierbij zijn de volgende aspecten meegewogen: privacy, rechtszekerheid en de wettelijk verplichte vergoedingen voor handelsregisterinformatie.

4.1 Privacy

Het Handelsregister is openbaar. De in art. 21 Handelsregisterwet 2007 genoemde gegevens en de krachtens wettelijk voorschrift gedeponeerde bescheiden kunnen door een ieder worden ingezien.

In het Handelsregister zijn ook persoonsgegevens opgenomen. Denk bijvoorbeeld aan gegevens van de eigenaar van een eenmanszaak, vennoten, bestuurders, gevolmachtigden en aandeelhouders indien deze natuurlijke personen zijn.

Bepaalde persoonsgegevens zijn niet openbaar en enkel inzichtelijk voor de bij wet aangewezen instanties. Dit zijn onder andere het Burgerservicenummer (BSN), woonadressen van functionarissen van rechtspersonen en handtekeningen in elektronische vorm (art. 21 en 22 Handelsregisterwet 2007 en art. 51 Handelsregisterbesluit 2008).

Ook ten aanzien van de openbare persoonsgegevens hanteert de KvK omwille van privacyregelgeving beperkingen bij de verstrekking. Alvorens hier verder op in te gaan, is het van belang vast te stellen welke gegevens uit het Handelsregister worden aangemerkt als persoonsgegevens.

Persoonsgegevens

Onder persoonsgegeven wordt verstaan iedere informatie betreffende een geïdentificeerde natuurlijke persoon of identificeerbare persoon (art. 1 Wet bescherming persoonsgegevens).

De in het Handelsregister opgenomen gegevens over natuurlijke personen zeggen iets over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon en dienen dan ook te worden aangemerkt als persoonsgegevens.

Volgens het Ministerie van Binnenlandse Zaken⁶ zijn gegevens over eenmanszaken, vrije beroepsbeoefenaren en personenvennootschappen (zoals de handelsnaam, het zaakadres of de activiteit) ook persoonsgegevens, omdat ze vaak ook informatie geven over de eigenaar of vennoten zelf. Bijvoorbeeld als in de handelsnaam een persoonsnaam is opgenomen of als het zaakadres gelijk is aan het woonadres. Het betreft hier dus niet de direct (op persoonsniveau) over een natuurlijk persoon opgenomen gegevens, zoals BSN, naam of geboortedatum, maar gegevens over de aan deze persoon toebehorende onderneming en vestiging. Denk aan de handelsnaam, de activiteit of bijvoorbeeld het zaakadres (ondernemings- en vestigingsniveau).

Kortom, zowel de gegevens over natuurlijke personen, als de gegevens over eenmanszaken en personenvennootschappen worden aangemerkt als persoonsgegevens.

⁶ Zie Handreiking "In vier stappen naar open data" van het Ministerie van Binnenlandse Zaken op het dataportaal van de Nederlandse overheid (www.data.overheid.nl).

Daarnaast zijn ook in de bij het Handelsregister neergelegde documenten, zoals oprichtingsakten, statuten, jaarrekeningen etc., persoonsgegevens opgenomen.

Beperkingen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer

Ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer van natuurlijke personen in het Handelsregister gelden beperkingen ten aanzien van het kunnen raadplegen van de openbare persoonsgegevens.

Het Handelsregister dient de volgende doelen:⁷

- de bevordering van de rechtszekerheid in het economisch verkeer;
- de verstrekking van gegevens van algemene, feitelijke aard omtrent de samenstelling van ondernemingen en rechtspersonen ter bevordering van de economische belangen van handel, industrie, ambacht en dienstverlening;
- het registreren van alle ondernemingen en rechtspersonen als onderdeel van de gegevenshuishouding die bijdraagt aan het efficiënt functioneren van de overheid.

Hiertoe is het Handelsregister openbaar en zijn de gegevens uit het Handelsregister en de daarbij neergelegde documenten door iedereen te raadplegen.

Tegelijkertijd is in art. 28 Handelsregisterwet 2007 neergelegd dat het de KvK niet is toegestaan gegevens gerangschikt naar natuurlijke personen te verstrekken, behoudens aan enkele in de wet genoemde instanties. Het wordt niet verenigbaar met de doelen van het Handelsregister geacht wanneer de gegevens beschikbaar worden gesteld in zodanige vorm dat bijvoorbeeld ten aanzien van bepaalde personen kan worden nagegaan bij hoeveel rechtspersonen zij zijn betrokken. De KvK moet passende technische en organisatorische maatregelen treffen, die tegengaan dat afnemers dergelijke overzichten gerangschikt naar natuurlijke personen alsnog genereren.⁸

Een andere overweging bij de verwerking van persoonsgegevens is dat persoonsgegevens alleen voor welbepaalde, vooraf uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden mogen worden verzameld. Vervolgens mogen deze gegevens alleen verder worden verwerkt voor doeleinden, die daarmee verenigbaar zijn (doelbinding)⁹.

De KvK geeft in de huidige praktijk invulling aan bovenstaande door geen overzichten gerangschikt naar natuurlijke personen voor een ieder te genereren, maar ook door alleen bij bevraging van een individueel dossier de gegevens over natuurlijke personen mee te leveren (bijv. uittreksel).

Wanneer de gegevens uit het Handelsregister ook als open data worden aangeboden, zijn de gegevens zonder enige beperking beschikbaar in een vrij te doorzoeken (bulk-) bestand. De afnemer is onbekend en een verklaring om de gegevens te gebruiken voor een gerechtvaardigd doel ontbreekt daarmee. Met name vanwege de beperking in art. 28 Handelsregisterwet 2007 meent de KvK dat gegevens over natuurlijke personen geen onderdeel kunnen uitmaken van een open data bestand. Denk onder andere aan de eigenaar van een eenmanszaak, vennoten van een personenvennootschap en bestuurders, commissarissen en de enig-aandeelhouder van een rechtspersoon.

De KvK meent dat de gegevens over de eenmanszaken en personenvennootschappen op ondernemings- en vestigingsniveau in het Handelsregister, waaronder ook de handelsnaam, het zaakadres en de activiteiten onder bepaalde voorwaarden wel deel kunnen uitmaken van een open data. Het betreft geen

⁷ Art. 2 Handelsregisterwet 2007

⁸ Memorie van Toelichting bij de Wet bescherming persoonsgegevens (Tweede Kamer, vergaderjaar 1997–1998, 25 892, nr. 3 pagina 24 - 25)

⁹ Dit volgt uit de Europese privacyrichtlijn uit 1995, in Nederland geïmplementeerd in de Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wbp).

selectie op natuurlijk persoon (art. 28 Handelsregisterwet 2007) en het weglaten van deze gegevens uit de open data zou betekenen dat een groot deel van het Handelsregister ongeschikt zou zijn als open data.

De KvK is hierbij wel van mening dat de bescherming tegen ongewenst gebruik van adresgegevens beter geregeld moet worden dan nu het geval is. Ook is het verstandig nog een privacy-effectbeoordeling te laten uitvoeren.¹⁰

Bescherming tegen direct marketing: Benader-me-niet registratie

Bij de inwerkingtreding van de Wet bescherming persoonsgegevens in 2000 heeft de KvK een Non Mailing Indicator (NMI) geïntroduceerd. Hiermee kan een ondernemer in het Handelsregister aangeven dat zijn adresgegevens in het Handelsregister niet mogen worden gebruikt om hem post te sturen of aan huis te benaderen voor direct marketing doeleinden.

De KvK heeft de NMI ingevoerd omdat ondernemingen toebehorend aan een natuurlijk persoon (eenmanszaken en personenvennootschappen) een recht van verzet kregen tegen het gebruik van hun gegevens voor direct marketingdoeleinden. Omdat de zaakadressen van veel rechtspersonen overeenkomen met het woonadres van één van de bestuurders, is destijds besloten de NMI niet te beperken tot eenmanszaken en personenvennootschappen, maar deze aan alle inschrijvingen aan te bieden.

Inmiddels heeft één op de drie ondernemingen en rechtspersonen in het Handelsregister een NMI geactiveerd. Als gevolg van de actieve uitvraag bij inschrijving, is het percentage vestigingen waarop een NMI is geactiveerd, vanaf 2009 sterk toegenomen. Inmiddels tot circa 80% per jaar. Hierdoor zal het percentage van 33% op het totaal aantal inschrijvingen (zie bijlage 2) sterk blijven stijgen.

Afnemers, die van de KvK gegevens afnemen van ondernemingen en rechtspersonen met een geactiveerde NMI, moeten deze NMI respecteren. De KvK maakt hiertoe contractuele afspraken met deze afnemers. Maar in de praktijk werkt dit onvoldoende, omdat ondernemers toch ongevraagd worden benaderd. Daar kan de KvK vaak niets aan doen, omdat de adresgegevens uit tal van andere (openbare) bronnen afkomstig kunnen zijn. Daarbij maken de snelle ontwikkelingen op ICT-gebied het steeds eenvoudiger om die bronnen te doorzoeken ('scrapen'). Vrijwel ieder (nieuw) bedrijf heeft tegenwoordig een website waarop de contactgegevens staan; via zoekmachines kunnen die (in bulk) worden achterhaald.

Mede daarom heeft het Kabinet bij de evaluatie van de Handelsregisterwet in 2012 aangegeven dat de NMI verbeterd moet worden, o.a. door deze wettelijk te borgen. Dit op aanbeveling van het adviesbureau Berenschot. Daarbij is aangegeven dat het toepassingsgebied zal worden beperkt tot ondernemingen, die toebehoren aan een natuurlijk persoon (eenmanszaken en personenvennootschappen), hetgeen overeenkomt met de bescherming uit hoofde van de Wet bescherming persoonsgegevens. Dit onderdeel loopt mee met de andere voorgestelde wijzigingen van de Handelsregisterwet 2007 en onderliggende regelgeving

Door de gegevens uit het Handelsregister op te nemen in een vrij te doorzoeken open data bestand, zullen de klachten van ongewenste acquisitie naar alle waarschijnlijkheid verder toenemen. De KvK kent de gebruiker van de open data bestanden niet en er worden geen contractuele afspraken mee gemaakt.

¹⁰ Zoals genoemd in het advies van de Art 29 werkgroep, het onafhankelijk advies- en overlegorgaan van Europese privacytoezichthouders, in 2003 (7/2003)¹⁰ en in 2013 (6/2013)¹⁰.

Willen de gegevens van eenmanszaken en personenvennootschappen deel kunnen uitmaken van een open data bestand, dan is het nodig dat de gebruiker van dit bestand op de één of andere manier wordt verplicht de wens van de ondernemer te respecteren.

De KvK beveelt daarom aan om in de wet een verbod op te nemen op het gebruik van adresgegevens van eenmanszaken en personenvennootschappen met een Benader-me-niet-registratie in het Handelsregister voor direct marketing doeleinden, indien de gebruiker van het adres hiermee nog geen klantrelatie heeft, ongeacht de bron waaruit deze adresgegevens afkomstig zijn.

De plicht om deze wens van de ondernemer te respecteren geldt dan niet alleen voor diegenen, die gebruik maken van uit het Handelsregister afkomstige adresgegevens. Dit voorkomt ook dat uit het open data bestand van de KvK afkomstige adresgegevens, die door marktpartijen verwerkt worden in andere bestanden of producten, alsnog voor direct marketing doeleinden worden gebruikt. De huidige NMI kan hierbij als basis dienen.

Daarbij is het van belang dat het toezicht en de handhaving door de wetgever extern worden belegd. Hierbij kan worden gedacht aan de Autoriteit Persoonsgegevens, het Bureau Economische Handhaving (momenteel belast met handhaving van de naleving van de Handelsregisterwet) of de Autoriteit Consument & Markt. Ook los van het vraagstuk of het Handelsregister ontsloten kan worden als open data, is het noodzakelijk dat dit onderdeel beter wordt geregeld. De KvK is hierover in overleg met het Ministerie van Economische Zaken

Deze aanpak is vergelijkbaar met de mogelijkheid van een natuurlijke persoon (waaronder ook een eenmanszaak of personenvennootschap) om zijn telefoonnummer te laten opnemen in het bij de Telecommunicatiewet ingestelde Bel-me-niet register. De ondernemer geeft daarmee te kennen dat hij geen ongevraagde communicatie voor commerciële, ideële of charitatieve doeleinden wenst te ontvangen. Bedrijven zijn verplicht het Bel-me-niet-register te raadplegen als ze natuurlijke personen telefonisch willen benaderen voor commerciële, ideële of charitatieve doeleinden. Een controle van de registratie hoeft niet plaats te vinden wanneer er sprake is van zogenaamde 'warme' contacten: bestaande klanten van het bedrijf.

De Autoriteit Consument & Markt houdt toezicht op de naleving van de regels van telemarketing in de Telecommunicatiewet. Wanneer bedrijven de regels met betrekking tot telemarketing schenden kunnen natuurlijke personen een klacht indienen via ConsuWijzer (consumenten) of bij de Autoriteit Consument & Markt (eenmanszaken, VOF of maatschap) over het desbetreffende bedrijf. De Autoriteit Consument & Markt kan bij overtreding van de regels forse boetes opleggen.

Uit een evaluatie van het Bel-me-niet register in 2012 is naar voren gekomen dat deze aanpak goed werkt.

Documenten

Bij het Handelsregister bevinden zich ook veel documenten, zoals oprichtingsakten, statuten, jaarrekeningen, etc.. Ook hierin zijn vaak persoonsgegevens opgenomen. De KvK bewaart deze documenten digitaal. Bij open data is het noodzakelijk om deze persoonsgegevens af te schermen. Dit om zoeken op natuurlijk persoon te voorkomen. Met behulp van alle jaarrekeningen zou bijvoorbeeld kunnen worden nagegaan in welke deponeringsplichtige rechtspersonen een bepaalde natuurlijk persoon bestuurder is.

Omdat het voor de KvK zeer bewerkelijk en kostbaar is om bij al deze documenten de gegevens over natuurlijke personen af te schermen, kunnen wel de over deze documenten in het Handelsregister vermelde gegevens worden opgenomen in een aan te bieden open data bestand, maar niet de documenten zelf.

Daarnaast voldoen deze documenten niet aan de definitie van open data. Hoewel hierover een discussie gaande is, heeft de Algemene Rekenkamer in haar Trendrapport Open Data 2016 voorsnog aangegeven dat een pdf niet computer leesbaar is en bijgevolg niet kwalificeert als open data.

NB. Jaarrekeningen worden meer en meer in elektronische vorm aangeboden (in XBRL en in de toekomst SBR). Deze jaarrekeningen maken wel deel uit van open data bestanden als het mogelijk is om gegevens over natuurlijke personen eenvoudig uit te sluiten.

Bijzondere rechtstoestanden

Het Handelsregister bevat ook informatie over de bijzondere rechtstoestanden (faillissement, curatele, schuldsanering, bewind, e.d.) van zowel eenmanszaken, personenvennootschappen, als rechtspersonen. De KvK meent dat deze informatie omwille van privacyoverwegingen buiten het open data bestand moet worden gelaten. Daarbij weegt mee het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens (tot januari 2016 College Bescherming Persoonsgegevens (CBP)) dat is uitgebracht aan het Bureau internetsystemen en toepassingen rechterlijke organisatie (Bistro) over het curatele register en de publicatie van insolventies op internet.¹¹ In dat advies heeft de Autoriteit Persoonsgegevens naar voren gebracht dat toegang via internet met zich mee brengt de mogelijkheid van een verbreding van gebruiksmogelijkheden van de persoonsgegevens in publicaties.

Een toegang zonder beperkingen zou een gebruik van de persoonsgegevens mogelijk kunnen maken, dat veel verder gaat dan nodig is voor het doel van de publicaties en zou daarmee in strijd kunnen komen met art. 9 Wet bescherming persoonsgegevens (onverenigbaar gebruik) en art. 11 Wet bescherming persoonsgegevens (bovenmatig gebruik). Beperkingen kunnen worden gerealiseerd door criteria te hanteren waarmee wordt voorkomen dat er ongebreideld wordt gezocht. De Autoriteit Persoonsgegevens denkt hierbij bijvoorbeeld dat er alleen kan worden gezocht op de bedrijfsnaam van gefailleerde, de vestigingsplaats, het insolventienummer of naam van de curator. Verder heeft de Autoriteit Persoonsgegevens op de vraag of het een verschil maakt bij publicatie of het faillissement een rechtspersoon, een bestuurder of een natuurlijk persoon betreft geantwoord dat gelet op de belangen, die in het geding zijn bij een faillissement en de personen die daarbij betrokken zijn, de Autoriteit Persoonsgegevens geen aanleiding ziet om het verschil te maken.¹²

Daarbij zou het bij de gebruikers van de open data bestanden tot verwarring kunnen leiden wanneer de KvK de bijzondere rechtstoestanden enkel bij eenmanszaken en personenvennootschappen zou weglaten. Ook is een overweging dat open data niet geschikt zijn voor gebruik voor rechtszekerheidsdoeleinden.

Aangezien het advies van het College Bescherming Persoonsgegevens alweer dateert uit 2005, zou ook dit onderdeel nog onderdeel kunnen vormen van een privacy-effectbeoordeling.

4.2 Rechtszekerheid

Een belangrijke functie van het Handelsregister is de bevordering van de rechtszekerheid in het economisch verkeer (art. 2 Handelsregisterwet 2007).

Open data met informatie over de feitelijke samenstelling van ondernemingen bevordert handel, ambacht en economie en daarmee het bereik en de relevantie van het Handelsregister, maar niet noodzakelijk de rechtszekerheid.

¹¹ CBP 2 september 2003, z2003-0118 en CBP 9 februari 2005, z2004-1177

¹² CBP 9 februari 2005, z2004-1177

Omdat gegevens over natuurlijke personen omwille van privacy redenen geen onderdeel kunnen zijn van een open data bestand, kan hiermee bijvoorbeeld geen antwoord worden gegeven op de vraag wie tekeningsbevoegd is namens een onderneming.

Daarnaast gelden voor het Handelsregister hoge kwaliteitsnormen.¹³ Het aanbieden van een open data bestand met gegevens uit het Handelsregister kan niet voldoen aan deze kwaliteitseisen, onder meer betreffende actualiteit.

Afnemers, die willen nagaan wie tekeningsbevoegd is voor een bepaalde onderneming of afnemers die behoefte hebben aan het gebruik van real time of gewaarmerkte handelsregistergegevens, blijven aangewezen op de bestaande Handelsregister informatieproducten.

Het is dan ook belangrijk dat het Handelsregister als de unieke bron rechtstreeks, voldoende laagdrempelig en herkenbaar raadpleegbaar blijft. Dit vereist kwalitatief goede, moderne en laagdrempelige raadpleegmogelijkheden in de actuele en volledige handelsregistergegevens.

Ook in het licht van de voorgenomen wijziging van de Handelsregisterwet, waarbij voor het Handelsregister een grotere rol wordt voorzien bij de bestrijding van fraude en misbruik, is dit een vereiste.

Waarmerken

Omdat open data in de praktijk tot verwarring over de werkelijke juridische status van ondernemingen in het Handelsregister kan leiden, blijft de noodzaak voor actuele en gewaarmerkte producten bestaan. Hoewel een controle in actuele Handelsregister altijd de meeste zekerheid geeft, is het wenselijk dat Handelsregister informatieproducten een dusdanige 'waarde' mee krijgen dat het voor de ontvanger duidelijk is dat de informatie direct uit het Handelsregister afkomstig is en dat deze juist is. Dit kan door de informatieproducten te "waarmerken", zoals dat nu bij zowel het papieren als het elektronische gewaarmerkte uittreksel (EGU) wordt gedaan. De huidige "stempelfaciliteit" van de KvK kan hiervoor worden gebruikt. Met een dergelijk keurmerk kunnen gebruikers onderscheid maken tussen voor iedereen toegankelijke open data en door de KvK verstrekte informatie, geschikt voor rechtszekerheidsdoeleinden.

4.3 Randvoorwaarden

Om open data aan te kunnen bieden, moet de Handelsregisterregelgeving worden gewijzigd. Op grond van art. 50 Handelsregisterwet is de KvK nu verplicht de bij algemene maatregel van bestuur vastgestelde vergoedingen voor informatie in rekening te brengen. Hoewel dit anders dan bij privacy beperkingen geen permanente beperking voor open data is, is aanpassing van deze regelgeving in beginsel wel een randvoorwaarde.

Doordat het beschikbaar stellen van open data financiële gevolgen heeft voor het beheer van het Handelsregister, zijn voorafgaande aan de aanpassing van de regelgeving ook nadere afspraken met het Ministerie van Economische Zaken over de compensatie van de inkomstenderving noodzakelijk.

4.4 Conclusies

Het Handelsregister kan als open data worden ontsloten, waarbij het belangrijk is dat onderstaande overwegingen worden meegenomen in de besluitvorming:

¹³ Zoals opgenomen in het Programma van Eisen van het Ministerie van Economische Zaken.

- Gegevens over natuurlijke personen, zoals de eigenaar van een eenmanszaak of bestuurder van een rechtspersoon, kunnen vanwege privacyregelgeving geen onderdeel uitmaken van open data;
- Ondernemingsgegevens en vestigingsgegevens over eenmanszaken en personenvennootschappen (zoals kvk-nummer, handelsnaam, en zaakadres) kunnen worden aangeboden als open data, wanneer de bescherming tegen ongewenst gebruik van adresgegevens voor direct-marketingdoeleinden goed wordt geregeld. De KvK bepleit daartoe de instelling van een “benader me niet” - registratie, met een wettelijke basis en adequaat toezicht en handhaving;
- Voor een goede uitoefening van de rechtszekerheidsfunctie van het Handelsregister is het van belang dat actuele en gewaarmerkte handelsregisterinformatieproducten blijven bestaan naast open data;
- Om open data aan te kunnen bieden moet de Handelsregisterregelgeving worden gewijzigd. Hierin is bepaald dat bij lagere regelgeving vast te stellen vergoedingen worden gerekend voor het aanbieden van handelsregisterinformatie. Doordat het beschikbaar stellen van open data financiële gevolgen heeft voor het beheer van het Handelsregister, moeten voorafgaand aan de aanpassing van Handelsregisterregelgeving nadere afspraken met het Ministerie van Economische Zaken worden gemaakt over de compensatie van de te verwachten inkomstenderving en over alternatieve financieringsbronnen van overheidswege.

5. Varianten open data

5.1 Huidige situatie

De KvK geeft invulling aan de Handelsregisterwet en de Wet hergebruik van overheidsinformatie door handelsregisterinformatie 'op verzoek' laagdrempelig aan te bieden. Ze spant zich in deze informatie in een open en machine-leesbaar formaat aan te bieden en gebruik te maken van open standaarden. Het Handelsregister is een openbaar register, dat iedereen kan raadplegen. Er zijn wel beperkingen om de persoonlijke levenssfeer van ondernemers en andere natuurlijke personen in het Handelsregister te beschermen (zie hoofdstuk 4).

Een aanzienlijk deel van de informatie is gratis raadpleegbaar. Via de website van de KvK (www.kvk.nl) kan iedereen kosteloos zien of een onderneming en rechtspersoon is ingeschreven, onder welk nummer, onder welke naam, met welke rechtsvorm, met welke activiteit of op welk vestigingsadres. Verder publiceert de KvK op haar website onder de kop HR Publicaties de inschrijvingen en wijzigingen van alle B.V.'s en N.V.'s. Gegevens van entiteiten met een Legal Entity Identifier (ca. 13.000) zijn eveneens beschikbaar als open data.

Het CBS beschikt over een real time kopie van het Handelsregister. Het CBS genereert op basis hiervan statistische informatie en publiceert deze op StatLine. Alle statistische tabellen in StatLine zijn beschikbaar als open data in de vorm van datasets. Een ieder kan deze datasets gratis raadplegen en downloaden.

5.2 Varianten van open data

Variant 1 Open data met alle digitale handelsregisterinformatie (uitgezonderd informatie die de onderneming identificeerbaar maakt)

De KvK verstrekt een opendatabestand waarin alle digitaal beschikbare handelsregistergegevens zijn opgenomen, uitgezonderd gegevens waarmee identificatie van ondernemingen of personen mogelijk is. Voor deze variant zijn brede toepassingsmogelijkheden denkbaar die op dit moment door de KvK en het CBS slechts ten dele worden geboden.

Het CBS genereert nu op basis van gegevens uit het Handelsregister zelf statistische informatie en publiceert deze op StatLine als open data, veelal in geaggregeerde vorm en met een wisselende actualiteit. Dit zijn echter niet de ruwe (micro-) data met een vaste actualiteit waar de markt zelf alle mogelijke doorsnedes en analyses mee kan maken.

De (geanonimiseerde) uitgebreide open dataset met een actualiteit van een week maakt het mogelijk voor partijen om een groot aantal visualisaties en doorsnedes te maken, analyses uit te voeren voor onder andere benchmarking, strategie en beleid en artikelen voor de media en combinaties met andere bronnen te maken. Een mogelijke toepassing is om bijvoorbeeld op het niveau van sector en plaats of op basis van het aantal werkzame personen op geaggregeerd niveau inzicht te krijgen in de financiële positie en/of kengetallen. Een andere toepassing is om bijvoorbeeld de concentratie van bepaalde typen bedrijven te onderzoeken en/of de financiële positie van bedrijven in een bepaalde regio in kaart te brengen.

Variante 2 Beperkte gegevensset dagelijks geactualiseerd inclusief adressen met een NMI

Dit betreft een opendatabestand met een beperkt aantal gegevenscategorieën en een actualiteit van een dag.

Er zitten geen gegevens in over natuurlijke personen. Verder ontbreekt een aantal kerngegevens waarmee bedrijven nader zijn te duiden, zoals de SBI code, concernrelaties en aantal werkzame personen. De dataset is als volgt:

Dataset
<ul style="list-style-type: none">- KvK nummer- vestigingsnummer- RSIN- Zaaknaam- Actieve handelsnamen- Verkorte naam- Actieve statutaire namen- Website URL- Adressen- Omschrijving van de bedrijfsactiviteit- Rechtsvorm

De gegevens van ondernemingen en rechtspersonen met een NMI (Non-Mailing Indicator) zijn in deze variant opgenomen in het opendatabestand, Voor het respecteren van deze NMI opteert de KvK nadrukkelijk voor een Benader-me-niet registratie, zoals eerder beschreven. Er is gekozen om om ondernemingen en rechtspersonen mét een NMI omdat anders een incompleet bestand ontstaat met naar verwachting weinig toegevoegde waarde. Zouden we NMI uitsluiten dan komt slechts een deel (circa 65%, zie bijlage 2) van het huidige Handelsregister beschikbaar als open data en een klein deel van nieuwe registraties (circa 20% omdat de meeste nieuwe inschrijvers nu kiezen voor de NMI en met het opendatabestand dit percentage met NMI nog hoger wordt).

Variante 3 Alle handelsregistergegevens zonder gegevens over natuurlijke personen, inclusief NMI (dagelijks geactualiseerd)

Het meest vergaande alternatief voor open data bij het Handelsregister is het dagelijks beschikbaar stellen van open data op basis van alle handelsregistergegevens, inclusief eenmanszaken en personenvennootschappen met een NMI, maar zonder de gegevens over natuurlijke personen. Dit houdt in dat de KvK een opendatabestand aanbiedt, dat bestaat uit:

Dataset	Soort Gegevens
A*	De actieve openbare gegevens over alle ondernemingen en rechtspersonen op het niveau van: <ul style="list-style-type: none">- de onderneming/maatschappelijke activiteit,- degene aan wie de onderneming/maatschappelijke activiteit toebehoort, exclusief eigenaar van de eenmanszaak en (personen van) personenvennootschappen.- de vestiging (en)- de activiteit (inclusief SBI)

B**	De jaarrekeningen in XBRL en later in SBR (indien de persoonsgegevens kunnen worden uitgesloten) en de metagegevens over de andere actieve openbare documenten (datum vaststelling, jaartal, type document, e.d.)
-----	---

- * Inclusief status actief/niet actief
Exclusief bijzondere rechtstoestanden (faillissement, curatele, schuldsanering, bewind, e.d.);
Exclusief gegevens van eigenaar eenmanszaak, vennoot personenvennootschap, bestuurders, commissarissen, gevolmachtigden en andere functionarissen en geen gegevens over de enig aandeelhouder;
Exclusief maatwerk.
- ** Exclusief overige jaarrekeningen en documenten.
Uitleveren XBRL jaarrekeningen in open data alleen wanneer persoonsgegevens kunnen worden uitgesloten, anders voorlopig niet.

6. Financiële gevolgen voor de KvK

Als de gegevens van het Handelsregister als open data beschikbaar worden gesteld, zullen afnemers de afweging maken of ze met iets minder complete, actuele en/of gestructureerde, maar wel gratis gegevens, in min of meer dezelfde behoefte kunnen voorzien als de huidige betaalde afname van gegevens uit het Handelsregister. Bij de inschatting van de inkomstenderving zijn met name de volgende aannames meegewogen:

- Hoe meer gegevens het opendatabestand bevat, hoe groter de impact op de afzet van Handelsregisterinformatieproducten.
- Hoe actueler de gegevens uit het Handelsregister in het opendatabestand zijn, hoe groter de zekerheid van afnemers is over de juistheid van de gegevens en hoe groter de impact op de afzet van handelsregistergegevens.

Het opendatabestand zal, conform de definitie van BZK, in zijn meest ruwe vorm / ongestructureerd worden aangeboden. In de meest ruwe vorm is het bestand voor slechts een zeer klein gedeelte van de afnemers direct bruikbaar. De aanname is dat het bestand (door derden) voor verschillende doelgroepen, naar behoefte gestructureerd zal worden. Hoe meer behoeften door de structuur van het bestand worden gedekt, hoe groter de vraag naar het opendatabestand zal zijn en hoe groter de impact op de afzet van handelsregistergegevens zal zijn.

Disclaimer

De KvK heeft een uitgebreide analyse gemaakt van de impact van open data op de vraag en de inkomsten uit de handelsregistergegevens. De inschatting van de gevolgen heeft een bandbreedte, immers het gedrag vanuit de markt is niet geheel voorspelbaar en daarom met een aantal onzekerheden omgeven. Per product van het Handelsregister is een inschatting gemaakt. De varianten met de som van de inschattingen hebben samengevat de volgende uitkomsten:

	Variant 1	Variant 2	Variant 3
Gegevensset	Uitgebreid	Beperkt	Uitgebreid
Uitgezonderd tot onderneming te herleiden gegevens	Ja	Nee	Nee
Frequentie bestand	Wekelijks	Dagelijks	Dagelijks
Ingeschatte inkomstenderving	circa 0-1 miljoen	circa 5-9 miljoen	circa 21-30 miljoen
Ingeschatte kostenbesparing *	nihil	nihil	circa 3-4 miljoen

**Deze mogelijke kostenbesparing brengt eenmalig reorganisatiekosten met zich mee voor 25-35 FTE, omdat boventallige medewerkers conform het Algemeen Rijksambtenarenreglement (ARAR) moeten afvloeien.*

Variant 1 *Open data met alle digitale handelsregisterinformatie (uitgezonderd informatie die de onderneming identificeerbaar maakt) (wekelijks geactualiseerd)*

De KvK levert op basis van deze gegevens steeds vaker betaalde maatwerkanalyses en -rapportages op verzoek. De inschatting is dat met het leveren van deze gegevens als open data de vraag naar betaalde KvK-maatwerkanalyses en -rapportages sterk zal afnemen, dan wel eindigen. De markt is met de gegevensset goed in staat deze analyses zelfstandig te maken en ook te combineren met andere data. Ook verwachte inkomsten uit innovaties die KvK op dit moment ontwikkelt met deze gegevensset zullen naar verwachting komen te vervallen.

De financiële gevolgen voor de inkomsten van de KvK zijn beperkt tot de maatwerkanalyse en -producten en hebben een ingeschatte impact tussen van circa €. 0-1 miljoen.

Deze variant past in deze uitwerking in de strikte definitie van open data die de KvK in dit rapport hanteert. Deze strikte definitie kan worden verbreed met alternatieve opties, zoals (A) het gratis inzien van eigen gegevens en (B) het gratis inzien van een vastgesteld aantal uittreksels van andere ondernemingen. Indien variant 1 wordt gecombineerd met alternatieven A en B dan ontstaat een aantrekkelijk pakket aan gegevens dat gratis voor ondernemers en andere gebruikers beschikbaar komt. De financiële impact hiervan is wel groter dan de genoemde € 0-1 miljoen. Nadere duiding van deze alternatieven en de financiële impact staan in hoofdstuk 7 (Bredere interpretatie van Open Data).

Variant 2 *Beperkte set Handelsregistergegevens met NMI (dagelijks geactualiseerd)*

Bij deze variant is aangenomen dat het dagelijkse open data bestand interessant is voor partijen die deze gegevens verrijken met gegevens uit andere (KvK)-bronnen (zoals het dagelijkse HR Publicaties waarin gegevens staan over o.a. bestuurderswisselingen). De verwachting is dat partijen die nu nog een uittreksel online, of aanverwant product inzien voor het controleren en/of actualiseren van gegevens dit verminderd doen. Een deel van de afnemers zal dit (door derden verrijkte) open data bestand aantrekkelijk en, vanwege de dagelijkse verversing, voldoende betrouwbaar vinden.

De financiële gevolgen worden met name bepaald door de verwachte inkomstenderving op de grootste productcategorie van het Handelsregister, de uittreksels online en aanverwante producten. Een groot deel (ongeveer een kwart) van de levering van deze productcategorie vindt plaats aan informatiebrokers die deze informatie verder verrijken met bijvoorbeeld betalingsgegevens en gegevens over kredietwaardigheid. Ongeveer een derde van de afnemers van het online uittreksel en aanverwante product gebruikt dit voor het controleren en/of actualiseren van eigen of in bezit zijnde gegevens.

Het (verrijkte) open data bestand zal naar verwachting voor deze twee doeleinden voor een deel van de afnemers (ingeschat 20-35%) geschikt worden geacht. Extra argument voor deze afnemers is dat veel van de gegevens rechtstreeks van de bron worden geleverd en daarmee als betrouwbaarder wordt gezien. De inkomstenderving voor dit deel wordt ingeschat op € 4-7 miljoen.

Verder leidt deze variant naar verwachting tot een inkomstenderving van € 1-2 miljoen bij overige producten, zoals bijvoorbeeld adressenselecties. Deze gegevens worden in het open data bestand in bulk verstrekt, kunnen eenvoudig worden verrijkt uit andere bronnen en daarmee zijn deze handelsregisterinformatieproducten relatief eenvoudig te genereren en zal de vraag naar deze producten naar verwachting sterk afnemen (50-100%).

De producten met waarmerk (die voor rechtszekerheidsdoeleinden worden gebruikt), zoals jaarrekeningproducten, deponeringen, en producten op papier worden naar inschatting in deze variant niet geraakt.

De som van bovenstaande inschattingen leidt in totaal voor deze variant tot een geschatte inkomstenderving van tussen de circa € 5 - € 9 miljoen.

Verder wordt ingeschat dat variant 2 geen noemenswaardige kostenbesparing en/of kostenverhoging voor de KvK met zich meebrengt.

Variant 3 *Alle handelsregistergegevens, zonder gegevens over natuurlijke personen (dagelijks geactualiseerd)*

In deze variant wordt een uitgebreide gegevensset verstrekt op dagbasis, zonder documenten met persoonsgegevens en zonder bijzondere rechtstoestanden. Het bestand wordt hierdoor nog interessanter

voor andere partijen in de markt om te verrijken, ook met gegevens die zij in door hen aangelegde schaduwregistraties reeds tot hun beschikking hebben (waaronder ook gegevens over natuurlijke personen). Een groot gedeelte van de verrijkte gegevensset komt bij deze variant al rechtstreeks uit de bron, wat voor gebruikers van het open data bestand een groter vertrouwen geeft in de gegevens, waardoor ze er eerder op zullen vertrouwen en er gebruik van zullen maken.

Bijna de helft van de ingeschatte totale financiële gevolgen van deze variant (circa € 10-14 miljoen) wordt bepaald door het deels wegvallen van inkomsten (circa 50-70%) op het product Uittreksels online (ongewaarmerkt) en aanverwante producten. Naar verwachting zijn van veel ondernemingen vrijwel alle gegevens van het uittreksel beschikbaar via het (verrijkte) open data bestand. De KvK verwacht dat een groot deel van de huidige afnemers afziet het betaald afnemen van dit product, vooral omdat het vaak gebruikt wordt door informatiebrokers, die deze gegevens verrijken. Verder gebruiken veel overige afnemers het product ter controle en/of actualisatie van gegevens. Vermoedelijk vinden ze de actualiteit van een dag daarvoor voldoende.

Om invulling te geven aan behoeften op het gebied van benchmarking, optimalisatie van processen, marketing & verkoop en strategie en beleid biedt dit open data bestand voldoende data. Daarom houdt de KvK er rekening mee dat dit zal leiden tot een volledige inkomstenderving op de handelsregisterinformatieproducten die op dit moment in deze behoeften voorzien (zoals bijvoorbeeld jaarrekeningen in XBRL en adressenselecties). De inkomstenderving schat de KvK hierbij in op circa € 3 miljoen.

Bij producten waarbij met het verrijkte open data bestand een vrijwel gelijk product te maken is (zoals dataservices en mutatie-abonnementen) is de impact ingeschat op circa 85-100%. De KvK schat de inkomstenderving in op circa € 6-7 miljoen.

Bij producten die voor een groot deel voor rechtszekerheidsdoeleinden (zoals gewaarmerkte uittreksels) gebruikt worden, zullen de gevolgen voor de omzet niet maximaal zijn doordat afnemers daar real-time gegevens voor nodig hebben uit de bron. Ze moeten er zeker van zijn dat deze gegevens de juridische werkelijkheid van het moment weergeven. De waarde van het waarmerk neemt echter wel af doordat de meeste gegevens op dagbasis beschikbaar zijn uit de bron. Op de producten die deze rechtszekerheid bieden (uittreksels papier en uittreksels EGU) is daarom een impact ingeschat van circa 15-45%. De KvK schat de inkomstenderving hierbij in op circa € 2-6 miljoen.

In totaal valt bij deze variant naar inschatting 45-65% van de omzet (circa € 21-30 miljoen) weg. Naar verwachting blijft wel de omzet bestaan van het deel van de afname van niet-digitale documenten, een groot deel van de gewaarmerkte producten en een deel van de niet-gewaarmerkte producten, waarvan op basis van klantwensen bekend is dat deze niet voldoende hebben aan een bestand op dagbasis omdat ze zekerheid nodig hebben over de mutatie en/of de juistheid van de gegevens (zoals advocatenkantoren en incassobureaus).

Het ter beschikking stellen van dit open data bestand in variant 3 kan naar inschatting een daling van de kosten met zich meebrengen. De KvK schat in dat deze variant kan leiden tot een daling van circa 25 tot 35 FTE. In dit geval zou op de exploitatie sprake zijn van een kostenbesparing van circa € 3 miljoen tot € 4 miljoen (directe en indirecte kosten). Deze mogelijke daling van de kosten brengt wel reorganisatiekosten met zich mee, omdat boventallige medewerkers conform het Algemeen Rijksambtenarenreglement (ARAR) moeten afvloeien.

Geschat wordt dat de kosten van het beschikbaar maken en houden van dit open data bestand geen noemenswaardige kosten met zich meebrengt.

7. Alternatieven (breder interpretatie open data)

In de voorgaande hoofdstukken is de KvK ingegaan op de vraag welke Handelsregistergegevens en -documenten geschikt zijn om aan te bieden als open data en welke randvoorwaarden daar aan verbonden moeten worden. Hierbij is de definitie van open data gebruikt, als gedefinieerd door de Algemene Rekenkamer en nader uitgewerkt in de Leidraad open data van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Daaruit komt naar voren dat gegevens over natuurlijke personen moeten worden uitgezonderd van open data, vanwege privacyregelgeving in Nederland. Denk bijvoorbeeld aan de gegevens van de eigenaar van een eenmanszaak of de bestuurder van een besloten vennootschap, maar ook aan documenten met persoonsgegevens, zoals jaarrekeningen, en bijzondere rechtstoestanden. Gegevens over eenmanszaken en personenvennootschappen (anders dan de gegevens over de eigenaren en vennoten) zijn weliswaar ook persoonsgegevens, maar kunnen naar het inzicht van KvK deel uitmaken van open data. Op voorwaarde dat de privacy van ondernemers beter wordt beschermd dan nu het geval is. Een oplossing kan gevonden worden met de instelling van een Benader-me-niet-registratie, naar analogie van het bestaande bel-me-niet register.

Naast het ontbreken van natuurlijke personen, documenten en bijzondere rechtstoestanden zijn er bij open data ook andere 'beperkingen' ten opzichte van het Handelsregister zelf. Open data zijn bijvoorbeeld altijd n t iets minder actueel dan de bron, omdat het aparte bestanden zijn. De maximale variant voor open data is daarmee: 'alle Handelsregister informatie dagelijks', exclusief de gegevens over natuurlijke personen, documenten met persoonsgegevens en bijzondere rechtstoestanden'.

Door het ontbreken van de gegevens over natuurlijke personen in open data  n, bijvoorbeeld, doordat open data in het beste geval altijd n t iets minder actueel (dus betrouwbaar) zijn dan de bron zelf, moeten gebruikers er rekening mee houden dat open data een directe inzage/ check in het Handelsregister niet kunnen vervangen. Ook anderszins zijn er verschillen. Zo worden bij open data bijvoorbeeld geen service level agreements afgesproken (de afnemer is onbekend) en is een 24x7 beschikbaarheid, zoals deze geldt voor het Handelsregister als basisregistratie, geen vereiste. Ook zijn open data niet gewaarmerkt.

Naast de vraag of het Handelsregister kan worden ontsloten als open data, kan derhalve de vraag worden gesteld of er *nog andere manieren zijn om het Handelsregister verder te ontsluiten*, waarbij niet alleen een hogere actualiteit wordt geboden dan bij open data, maar waarbij ook uittrekselgegevens van individuele ondernemingen en rechtspersonen (inclusief gegevens over natuurlijke personen) en documenten met persoonsgegevens (zoals bijvoorbeeld een jaarrekening) kunnen worden getoond.

Voor het antwoord op deze vraag kan worden gekeken naar de wijze waarop de bedrijvenregisters in de ons omringende landen verder worden ontsloten. Zo kan iedere ondernemer in België gratis de eigen gegevens inzien en zijn er ook gegevens die iedereen van alle inschrijvingen kan inzien. Ook in het Verenigd Koninkrijk kunnen de meeste gegevens en documenten inmiddels zonder vergoeding worden ingezien, evenals in Denemarken, zie bijlagen 5 t/m 8) en ook het rapport van het Kenniscentrum Open Data van TU Delft voor een verdere beschrijving van de praktijk in deze landen. Dit betekent overigens niet dat de buitenlandse registers gratis zijn. Er is sprake van een divers palet van bekostiging, zoals vergoedingen voor registreren en muteren, licenties, jaarlijkse contributie of een hogere kostendekking uit de Rijksbijdrage.

Hierna is op hoofdlijnen weergegeven welke alternatieven de KvK ziet om het Handelsregister verder te ontsluiten op een wijze waarbij geen sprake is van open data, maar waarbij wel actuele handelsregisterinformatie inclusief persoonsgegevens kan worden getoond.

A. Gratis elektronisch inzien 'eigen' gegevens

De KvK is momenteel bezig met de voorbereidingen om het elektronisch inzien van de eigen handelsregistergegevens via www.mijnkvk.nl mogelijk te maken. Iedere eigenaar, vennoot en bestuurder van een onderneming of rechtspersoon krijgt daarbij inzage in de gegevens, zoals deze zijn vermeld op het uittreksel van de eigen onderneming of rechtspersoon. Een belangrijke irritatie van ondernemers wordt daarmee weggenomen. De ondernemer hoeft niet meer te betalen voor de door hemzelf aangeleverde gegevens die over hem in het Handelsregister zijn opgenomen. Een wens van ondernemers die door de KvK wordt onderschreven. Een bijkomend voordeel is dat de kwaliteit van het Handelsregister hierdoor vermoedelijk toeneemt doordat het werkt als prikkel om wijzigingen eerder door te geven.

De functionaliteit beperkt zich tot het inzien van de eigen gegevens. De informatie is niet bedoeld om te downloaden voor gebruik richting derden (vergelijkbaar met de werkwijze bij mijnoverheid.nl).

Om de gegevens te kunnen inzien moet de identiteit van de ondernemer kunnen worden vastgesteld aan de hand van een elektronisch identificatiemiddel van een voldoende betrouwbaarheidsniveau. De KvK onderzoekt hiervoor momenteel middelen die breed beschikbaar zijn, eventueel te gebruiken met compenserende maatregelen. De KvK schat in dat gratis inzage van eigen gegevens op relatief korte termijn realiseerbaar is.

Inkomstenderving

De inkomstenderving voor de KvK als ondernemers in het vervolg gratis hun eigen uittrekselgegevens kunnen inzien wordt geschat op ca 0-1 miljoen euro per jaar.

Dit gratis inzien van eigen uittrekselgegevens zal naar inschatting hoofdzakelijk effect hebben op de producten uittreksel online inzien, uittreksel EGU en het papieren uittreksel indien deze enkel voor de controle van eigen ondernemingsgegevens worden afgenomen. De verwachting is dat er een beperkte inkomstenderving is op het uittreksel EGU (0-5%) en het papieren uittreksel (0-10%) doordat deze met name opgevraagd worden als officieel bewijs van inschrijving voor verstrekking aan derden of gebruikt worden voor juridische doeleinden. Het inzien van eigen gegevens is voor deze doeleinden niet bestemd en aangenomen is dat dit ook duidelijk wordt gemaakt aan de gebruiker (of geen printfaciliteit of boodschap op de print). De impact op papieren uittreksel wordt iets hoger ingeschat dan uittreksel EGU omdat dit met regelmaat wordt afgenomen door startende ondernemers bij hun inschrijving. In het geval ze binnen korte tijd deze informatie gratis online kunnen inzien is de verwachting dat hier verminderd behoefte aan is.

B. Gratis elektronisch inzien van een vastgesteld aantal uittreksels

Naast de hiervoor genoemde mogelijkheid kan worden overwogen om de wettelijke vergoeding voor bepaalde handelsregisterinformatieproducten aan te passen. Dit kan bijvoorbeeld door elke onderneming en rechtspersoon, ingeschreven in het Handelsregister, in staat te stellen jaarlijks gratis een bepaald maximum aantal uittreksels elektronisch in te zien. Voor aanvragen boven het maximum aantal inzagen blijft een vergoeding verschuldigd.

De KvK ziet de volgende voordelen bij deze mogelijkheid:

- De voordelen zijn voor elke onderneming en rechtspersoon in Nederland gelijk.
- Doordat per geïdentificeerde ingeschreven onderneming een vastgesteld aantal uittreksels gratis is in te zien en boven een bepaald aantal bevestigingen een tarief in rekening wordt gebracht, blijven de grootafnemers, zoals banken, informatiedoorleveranciers en grote advocaten en notariskantoren (die het merendeel van de huidige informatie afnemen) voor het grootste deel bijdragen aan de dekking van de kosten van het Handelsregister.

- Door het nultarief voor een vastgesteld aantal inzages zal het gebruik van handelsregistergegevens toenemen. Dit versterkt de rechtszekerheid en vergroot de maatschappelijke relevantie van het Handelsregister.
- De overgang naar het laagdrempeliger aanbieden van informatie kan geleidelijk verlopen en de effecten van deze overgang kunnen stapsgewijs worden gemonitord en beter beheersbaar blijven.

Wat betreft regelgeving kan mogelijk worden volstaan met het op nul stellen van bepaalde tarieven tot 25 bevestigingen in de Financiële Regeling Handelsregister.

Inkomstenderving

De inkomstenderving is afhankelijk van de keuze voor welke producten gratis kunnen worden ingezien en het aantal gratis inzages per jaar. Als bijvoorbeeld per ingeschreven onderneming 25 gratis inzages in het online uittreksel per jaar wordt gegeven wordt de inkomstenderving ingeschat op circa € 3-4 miljoen per jaar.

Evenals bij alternatieve optie A is bij deze inschatting uitgegaan van een inzage voor eigen gebruik en niet van afname van gewaarmerkte producten voor de verstrekking aan derden. In dat geval wordt de impact significant groter. Deze inschatting bestaat uit een directe inkomstenderving op uittreksel inzien en een verwachte indirecte inkomstenderving op aanverwante producten. Voor de directe inkomstenderving is op basis van 2015 een analyse gemaakt en per afnemer een maximum aantal van 25 uittreksels afgehaald van de afnames, hetgeen leidt tot een ingeschatte impact van circa 1 miljoen. De indirecte inkomstenderving is naar verwachting van toepassing op de producten Uittreksel EGU, Papieren Uittreksel, in 't Kort en Bedrijfsprofiel uittreksel, gezamenlijk ingeschat op een impact van ca 15-25% (ca 2-3 miljoen). Doordat het uittreksel 25x gratis kan worden ingezien bestaat er minder behoefte aan het betaald inzien van vergelijkbare producten of het opvragen van een gewaarmerkt uittreksel bij de tegenpartij.

C. Gratis elektronisch verkrijgen van alle handelsregister informatieproducten

Een derde alternatief naast open data is om de wettelijk vereiste vergoedingen voor het elektronisch raadplegen van het Handelsregister te laten vervallen.

Denk hierbij aan alle gegevens en documenten die over ondernemingen en rechtspersonen in het Handelsregister zijn opgenomen, zoals uittrekselinformatie, statuten, oprichtingsakten en jaarrekeningen. Net als bij de alternatieve opties A en B is ook hier een belangrijk verschil met open data dat in deze informatieproducten ook gegevens over natuurlijke personen kunnen worden aangeboden. Denk aan de eigenaar eenmanszaak of de bestuurders. Ook is de actualiteit bij deze mogelijkheid hoger dan bij open data, te weten real time.

Bij raadplegingen van openbare gegevens op individueel niveau is het risico op inbreuk op de privacy beperkter dan bij grote ruwe data bestanden. Bij raadplegingen van grote aantallen dossiers dienen de vereiste privacy waarborgen te worden getroffen. Noodzakelijk is dan wel dat datamining van HR-gegevens via www.kvk.nl onmogelijk is. Daarvoor zijn wettelijke maatregelen nodig.

Voordelen

- Door het nultarief zal het gebruik van handelsregistergegevens sterk toenemen. Dit versterkt de maatschappelijke relevantie van het Handelsregister.
- Rond het Handelsregister zijn schaduwregistraties aan het ontstaan. Wanneer de gegevens gratis vanuit de bron kunnen worden geraadpleegd, verdwijnt een belangrijke financiële prikkel om vergelijkbare informatie elders (schaduwregistraties) te betrekken. Dit bevordert de rechtszekerheid.
- De privacy van ondernemers kan beter worden geborgd dan bij ruwe open data bestanden

Meer nog dan de introductie van open data, gratis inzage eigen gegevens en/of gratis inzien van een beperkt aantal handelsregisterinformatieproducten, vergt het voor een ieder gratis raadplegen van gegevens uit het Handelsregister en de daarbij neergelegde documenten de nodige voorbereidingen. Naast een grote financiële impact, betekent dit voor de Kamer van Koophandel die voor een groot deel wordt gefinancierd op basis van het profijtbeginsel ('de gebruiker betaalt'), aanzienlijke aanpassingen.

In het geval de inkomsten uit tarieven voor handelsregisterinformatieproducten komen te vervallen zal de inkomstenderving naar inschatting circa 50 miljoen bedragen.

8. Bedrijvenregisters in andere Europese landen

De KvK meent dat een richting naar open data voor een toekomstbestendig Handelsregister wenselijk is en signaleert een vergelijkbare ontwikkeling bij bedrijvenregisters in de ons omringende lidstaten (het Verenigd Koninkrijk, Zweden, België en Denemarken). Daarnaast signaleert KvK ook een richting naar meer gratis inzage van gegevens en documenten. Waar voor open data nog geen duidelijke innovatieve toepassingen zijn gesignaleerd, worden deze registers als gevolg van de gratis inzagemogelijkheden zeer veel bevroegd.

Verenigd Koninkrijk

Als we kijken naar deze landen, zien we dat in het Verenigd Koninkrijk het bedrijvenregister (Company register) gratis open data bulkbestanden beschikbaar stelt, zowel met informatie over ondernemingen (exclusief gegevens over natuurlijke personen) als met jaarrekening gegevens. Daarnaast is het register gratis in te zien.¹⁴ Er wordt echter geen printfaciliteit aangeboden. Het register wordt geheel gefinancierd uit private middelen. De opbrengsten komen met name uit de vergoedingen, die in rekening worden gebracht bij (wijziging) registratie. Er zijn echter ook nog opbrengsten uit bepaalde (informatie)producten.¹⁵ Zie bijlage 5 voor meer informatie.

België

In België worden bulkbestanden van de actieve gegevens van actieve ondernemingen (exclusief gegevens over natuurlijke personen) uit het bedrijvenregister (Kruispuntbank van Ondernemingen/KBO) als gratis open data beschikbaar gesteld, zowel op het niveau van de onderneming als op het niveau van de vestigingseenheid. Hierbij geldt overigens wel een registratieplicht en worden er gebruiksvoorwaarden gehanteerd. Uit de gebruiksvoorwaarden blijkt dat de gegevens enkel door de gebruiker mogen worden gebruikt voor het doel, dat hij heeft vermeld bij de inschrijving¹⁶. Daarnaast kan het bedrijvenregister gratis gericht worden bevroegd.¹⁷ Het is overigens wel verboden om de uit het register opgevraagde gegevens commercieel te hergebruiken. Degenen die de gegevens willen hergebruiken, kunnen tegen betaling een bestand met alle gegevens (inclusief functies) beschikbaar voor gebruik opvragen of met behulp van een webservice alle publieke actieve gegevens van ondernemingen en vestigingseenheden (inclusief functies) integreren in hun eigen toepassingen. Het register wordt volledig gefinancierd vanuit overheidsmiddelen. Voor meer informatie, zie bijlage 6 voor meer informatie.

Denemarken

In Denemarken hebben gebruikers van het bedrijvenregister (CVR- DET Centrale Virkomhedsregister) de mogelijkheid om gratis grote aantallen gegevens op te vragen (tot een bepaald maximum). Maar ook hierbij geldt - vergelijkbaar met België - de plicht om zich te registreren en een user account aan te maken. Het register wordt deels gefinancierd vanuit de algemene middelen en deels vanuit private middelen in de vorm van (registratie) vergoedingen. Zie bijlage 7 voor meer informatie.

Zweden

In Zweden biedt het bedrijvenregister (Bolagsverket) enkel statistische gegevens aan als gratis open data. Gegevens over bedrijfsnamen, registratienummers en faillissement statussen kunnen gratis worden ingezien. De overige diensten en gegevens zijn alleen tegen betaling beschikbaar. Het bedrijvenregister wordt volledig uit private middelen betaald. Naast vergoedingen voor informatieproducten worden er ook vergoedingen bij (wijziging) registratie in rekening gebracht.¹⁸ Zie bijlage 8 voor meer informatie.

¹⁴ www.companieshouse.gov.uk.

¹⁵ <https://www.gov.uk/government/organisations/companies-house/about/about-our-services#lp-inc>.

¹⁶ <http://economie.fgov.be/nl/ondernemingen/KBO/#.Vpyg7v576Uk>

¹⁷ <http://economie.fgov.be/nl/ondernemingen/KBO/#.Vpyg7v576Uk>

¹⁸ <http://www.bolagsverket.se/en/fee/fees>.

Bijlage 1 Leidraad Open Data gebruik

10 juli 2015

Open data zijn openbaar

De wet openbaarheid van bestuur biedt het kader om te beoordelen of overheidsinformatie openbaar kan worden gemaakt. Uitgangspunt is dat informatie openbaar kan worden gemaakt, tenzij er een weigeringsgrond is in de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) of in wet of regelgeving voor instellingen die niet onder de reikwijdte van de Wob vallen.

Open data zijn gratis

Uitgangspunt is dat de overheid geen kosten in rekening brengt voor het ter beschikking stellen en gebruik van open data. In die gevallen waar de overheid wel kosten in rekening brengt zijn deze marginaal (maximaal de verstrekkingkosten).

Open data zijn beschikbaar “as-is”

Open data worden zoveel als mogelijk beschikbaar gesteld zoals deze beschikbaar zijn in het primaire proces van de organisatie. Overheidsorganisaties kunnen er voor kiezen een bewerkingsslag te maken met het oogmerk het hergebruik ervan te faciliteren.

Als deze data ontsloten kunnen worden middels een zogenaamde open standaard, dan wordt dat formaat gehanteerd. In het belang van hergebruik kunnen echter ook bestandsformaten voorkomen die nog niet voorkomen op de lijst van open standaarden.

Open data zijn vrij van rechten

Open data zijn herbruikbaar zonder beperkingen. Dat betekent dat er geen auteursrechten, databankrechten of andere rechten op de data van toepassing zijn. De hergebruiker wordt gevrijwaard van deze rechten doordat deze niet van toepassing zijn op open data. Als zekerstelling wordt de data door de verstreckende organisatie voorzien van een Creative Commons Zero (CC0) verklaring. Een overheidsorganisatie mag bronvermelding vereisen van de hergebruiker met behulp van een CC-By licentie. In dat geval zal de verstreckende organisatie aangeven hoe de bronvermelding moet plaatsvinden.

Open data zijn zonder registratie toegankelijk

Open data zijn voor iedereen direct toegankelijk. Op data.overheid.nl wordt de mogelijkheid geboden om als hergebruiker te worden genoemd.

Open data zijn computer verwerkbaar

Open data kunnen verwerkt worden tot nieuwe toepassingen. Iedere overheidsinstelling heeft een inspanningsverplichting om data machine leesbaar aan te bieden. Daarbij worden standaarden en open formaten gebruikt die voorkomen op de lijst van het standaardisatie forum.

Open data zijn voorzien van metadata

Zonder goede meta-data en context beschrijving en verversingsdatum van de data kan de data niet worden hergebruikt op een goede manier. De betekenis van de data, met welk doel is de data verzameld en uitleg over de gebruikte notatie wordt meegegeven met de data evenals de ‘houdbaarheidsdatum’. De hergebruiker wordt daarmee in staat gesteld om eventuele gebreken daarin zelf te constateren en daarvan melding te doen.

Open data zijn zo volledig en ruw als mogelijk

Alle aspecten van de data die openbaar zijn worden zo volledig en ruw als mogelijk beschikbaar gesteld. Indien de data ook via een service/API wordt ontsloten wordt ook het basisbestand beschikbaar gesteld.

Open data zijn actueel

De actualiteit van de te verstrekken open data doet recht aan de aard van de data. De frequentie van actualisering (en daarmee de retentieperiode) wordt als metadata meegeleverd. Een overheidsorganisatie stelt de data beschikbaar zolang het verzamelen en beheren ervan behoort tot de uitvoering van de bestuurlijke taak. Hergebruikers worden tenminste drie maanden voor het opheffing van deze taak geïnformeerd over beëindiging van beschikbaarstelling van deze data.

Open data zijn vindbaar

Open data zijn vindbaar via data.overheid.nl.

Bijlage 2: Aantal bedrijven dat aangeeft niet te willen dat hun gegevens door derden voor direct-mailing worden gebruikt (Non-Mailing Indicator)

Rechtsvorm	NMI = Nee	NMI = Ja	Totaal	%
01 Eenmanszaak	598.691	440.445	1.039.136	42%
02 Eenmanszaak met meer dan één eigenaar	10	4	14	29%
05 Rederij	26	72	98	73%
07 Maatschap	21.082	15.686	36.768	43%
11 Vennootschap onder firma	117.406	61.011	178.417	34%
12 N.V/B.V. in oprichting op B-formulier	1		1	0%
21 Commanditaire vennootschap	7.121	3.813	10.934	35%
40 Rechtspersoon in oprichting	447	573	1.020	56%
41 Besloten vennootschap met gewone structuur	707.377	232.433	939.810	25%
42 Besloten vennootschap blijkens statuten structuurvennootschap	719	702	1.421	49%
51 Naamloze vennootschap met gewone structuur	3.996	1.426	5.422	26%
52 Naamloze vennootschap blijkens statuten structuurvennootschap	162	399	561	71%
53 Naamloze vennootschap beleggingsmaatschappij met verand	48	19	67	28%
55 Europese naamloze vennootschap (SE) met gewone structuur	19	15	34	44%
61 Coöperatie	4.867	3.304	8.171	40%
62 Coöperatie blijkens statuten structuurcoöperatie	358	113	471	24%
70 Vereniging van eigenaars	36.503	65.497	102.000	64%
71 Vereniging met volledige rechtsbevoegdheid	91.905	9.016	100.921	9%
72 Vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid	16.940	7.777	24.717	31%
73 Kerkgenootschap	535	873	1.408	62%
74 Stichting	184.291	53.062	237.353	22%
81 Onderlinge waarborgmaatschappij	320	37	357	10%
82 Onderlinge waarborgmaatschappij blijkens statuten structuur	5		5	0%
88 Publiekrechtelijke rechtspersoon	1.128	5.232	6.360	82%
89 Privaatrechtelijke rechtspersoon	71	12	83	14%
93 Europees economisch samenwerkingsverband	49	7	56	13%
94 Buitenl. EG-venn. met onderneming in Nederland	3.971	2.625	6.596	40%
95 Buitenl. EG-venn. met hoofdnederzetting in Nederland	7	2	9	22%
96 Buitenl. op EG-venn. lijkende venn. met onderneming in Nec	1.322	708	2.030	35%
97 Buitenl. op EG-venn. lijkende venn. met hoofdnederzetting i	4		4	0%
Eindtotaal	1.799.381	904.863	2.704.244	33%

Bijlage 3: Vergelijking financiering basisregistraties in Nederland

Basisregistratie	Gebruikers betalen registratie vergoeding	Publieke middelen	Vergoeding voor gebruik door (mede-) overheden	Gebruikers betalen vergoeding voor informatie Producten
Handelsregister (NHR)	X	X	X	X
Basisregistratie Inkomsten (BRI)		X		
Basisregistratie Waardering Onroerende Zaken (WOZ)		X	X	
Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)		X	X	
Basisregistratie Topografie (BRT)		X		
Basisregistratie Kadaster (BRK)	X		X	X
Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT)		X	X	
Basisregistratie Voertuigen (BRV)	X			X
Basisregistratie Ondergrond (BRO)			X	
Basisregistratie Personen (BRP)		X	X	X

Bijlage 4: Bedrijvenregister in het Verenigd Koninkrijk

Naam register

Company Register

Beheerder register

Companies House (www.companieshouse.gov.uk)

Diensten/informatieproducten

Companies House stelt haar gegevens ter beschikking in de vorm van open data bestanden naast gratis en betaalde diensten/informatieproducten:

- *Gratis open data (Free Data products)*

Companies House biedt de volgende twee gratis open data bulkbestanden aan:

- Company data product: (gratis) open data bulkbestanden met informatie over companies (in csv). Deze bestanden worden maandelijks geactualiseerd. De informatie, die kan worden gedownload:

Data		Max. size
	CompanyName	160
	CompanyNumber	8
Registered Office Address	Careof	100
	POBox	10
	AddressLine1 (HouseNumber and Street)	300
	AddressLine2 (area)	300
	PostTown	50
	County (region)	50
	Country	50
	PostCode	20
	CompanyCategory (corporate_body_type_desc)	100
	CompanyStatus (action_code_desc)	70
	CountryofOrigin	50
	Dissolution Date	10
	IncorporationDate	10
Accounts	AccountingRefDay	2
	AccountingRefMonth	2
	NextDueDate	10
	LastMadeUpDate	10
	AccountsCategory (accounts_type_desc)	30
Returns	NextDueDate	10
	LastMadeUpDate	10
Mortgages	NumMortCharges	6

	NumMortOutstanding	6
	NumMortPartSatisfied	6
	NumMortSatisfied	6
SIC Codes (occurs max 4)	SICCode1	170
	SICCode2	170
	SICCode3	170
	SICCode4	170
Limited Partnerships	NumGenPartners	6
	NumLimPartners	6
	URI	47
Previous Names (occurs max 10) Change	Change of Name Date	10
	Company name (previous)	160

- Accounts data product: (gratis) open data bulkbestanden met jaarrekening gegevens (XBRL en HTML formaat).

De meest recente jaarrekening gegevens kunnen worden gedownload uit dagelijks ter beschikking gestelde bestanden. Voorheen werden de bestanden maandelijks ter beschikking gesteld. De oudere jaarrekening gegevens kunnen worden gedownload uit deze maandelijkse bestanden.

Vijf dagen per week worden er nieuwe bestanden toegevoegd (dinsdag t/m zaterdag). Elk bestand bevat de jaarrekening gegevens, die de voorafgaande dag zijn geregistreerd, met uitzondering van het bestand dat op dinsdag ter beschikking wordt gesteld. Dit bestand bevat de gegevens, die op zaterdag, zondag en maandag zijn geregistreerd. De dagelijkse bestanden zijn gedurende zestig beschikbaar voor download. Daarna worden deze bestanden verwijderd. De gegevens zijn dan nog enkel beschikbaar via de maandelijkse bestanden. Er zijn enkel gegevens beschikbaar uit de elektronisch gedeponeerde jaarrekeningen.

Tevens biedt de KvK daarbij een tweetal raadpleegfaciliteiten aan waarvan de ene (Uniform resource identifiers) gratis en de andere (XML gateway search service) tegen een geringe vergoeding.

- Companies House free beta service

Via deze service kan alle openbare informatie over companies gratis worden ingezien. Er wordt geen printfaciliteit aangeboden. Gratis toegang tot de gegevens en documenten (PDF) kan worden verkregen via een webservice en een API. Gebruikers krijgen toegang tot real time updates. De informatie kan worden ingezien zonder registratieplicht. Er kan worden gezocht op nummer, naam of functionaris van een company. Dus niet op het adres.

De beschikbare informatie via deze gratis service:

- basic company information (including company type, registered office address etc)
- the nature of business (SIC)
- company status (for example, live, dissolved etc.)
- date of last accounts/annual return filed
- date of next accounts/annual return due
- full transaction filing
- images of documents
- officer searching
- current and resigned officers
- mortgage charge data
- insolvency information

- *WebCheck*

De WebCheck biedt toegang tot openbare informatie over companies zonder registratieplicht. De meeste documenten zijn verkrijgbaar als images.

Via deze service wordt de basis informatie over companies gratis aangeboden:

- basic company information (including company type, registered office address etc)
- the nature of business (SIC)
- company status (for example, live, dissolved etc.)
- date of last accounts/annual return filed
- date of next accounts/annual return due
- previous company names
- current officer details

Voor documenten en rapporten wordt een geringe vergoeding gevraagd. Deze documenten en rapporten kunnen worden gedownload via een persoonlijke download omgeving. Om hiervan gebruik te kunnen maken, dient men zich te registreren met een password en emailadres. De documenten kunnen gedurende 10 dagen worden ingezien en gedownload of gedurende 4 dagen als ze eenmaal zijn geopend.

De volgende twee services worden ook via WebCheck gratis aangeboden:

- monitor service;
- zoeken op bestuursverboden (disqualified directors).

- *Companies House Direct (CHD)*

Companies House Direct (CHD) geeft toegang tot alle door Companies House gehouden records - meer dan 130 miljoen documenten. Gebruikers van CHD betalen een geringe maandelijkse vergoeding. Er geldt ook een registratieplicht.

The CHD service geeft toegang tot:

- document images of all historical company records
- document packages (which include multiple documents)
- company reports
- company appointments
- personal appointments
- detailed mortgage information
- online ordering of certified copies and certificates
- dissolved companies
- disqualified directors
- insolvency details

Terwijl de basis information over companies gratis is, voor de documenten en rapporten is een geringe vergoeding verschuldigd.

- *Mobile app*

Via de mobiel app kan door te zoeken op 'company' or 'company officer' toegang worden verkregen tot de gratis basis information over companies, evenals de historie van en de vervaldagen voor het indienen van rekeningen en jaarcijfers .

Bijlage 5: Bedrijvenregister in België

Naam register

Kruispuntbank van ondernemingen (KBO).

Beheerder register

De KBO (<http://economie.fgov.be/nl/ondernemingen/KBO/#.Vpyg7v576Uk>) is een register van de FOD Economie waarin alle basisgegevens van ondernemingen en hun vestigingseenheden zijn opgeslagen. De Beheersdienst KBO is belast met het opnemen, bewaren, beheren en ter beschikking stellen van de KBO-gegevens.

Diensten/informatieproducten

De KBO stelt haar gegevens ter beschikking in de vorm van een open data bestand naast gratis en betaalde diensten/informatieproducten.

Gratis Open data

De KBO stelt gratis een beperkte dataset als open data bestand (in CSV-formaat) ter beschikking van alle ondernemingen, die ingeschreven zijn in de KBO en die actief waren op het moment dat het gegevensbestand werd aangemaakt.

De gegevens, die beschikbaar worden gesteld, staan opgesomd in de catalogus met de herbruikbare gegevens voor de licentie "Opendata", zie:

http://economie.fgov.be/nl/modules/publications/kbo/catalogue_des_donnees_open_data.jsp

Er worden geen privacygevoelige gegevens verstrekt. Voor ondernemingen-natuurlijk persoon, is het adres van de zetel niet beschikbaar met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Het adres van de oudste actieve vestigingseenheid wordt getoond.

Gerichte gratis bevraging KBO (Public Search)

Via Public Search biedt de KBO een ieder de mogelijkheid om het register gericht en gratis in te zien. Er wordt geen printfaciliteit aangeboden.

Via Public Search kunnen de actieve gegevens van alle in de KBO geregistreerde actieve ondernemingen en hun vestigingseenheden gratis worden ingezien. Ook de gegevens van beëindigde ondernemingen kunnen worden ingezien voor zover deze actief waren op het moment van de beëindiging. In onderstaande tabel staan de gegevens, die via Public Search kunnen worden geraadpleegd:

Onderneming

ondernemingsnummer	Naam
status van de onderneming	type onderneming (onderneming natuurlijk persoon of rechtspersoon)
begindatum van de onderneming	einddatum van de onderneming
adres(sen) (Indien dit het geval is, het doorgehaalde adres)	Rechtsvorm
telefoon-, faxnummer en e-mailadres	Website
economische activiteiten	erkenningen, vergunningen of registraties waarover de onderneming beschikt en belangrijk zijn voor derden of die verplicht kenbaar gemaakt moeten worden
ambtshalve doorhaling van de onderneming	naam en voornaam van de oprichters van een onderneming en

wegens niet neerlegging van de jaarrekeningen	/ of personen die een functie uitoefenen binnen de onderneming die kenbaar gemaakt moet worden
rechtstoestand van de onderneming	Hoedanigheden
linken tussen ondernemingen	maatschappelijk kapitaal
duur van een onderneming, indien deze bepaald is	einddatum van het boekjaar en indien gegeven begin en einddatum van het uitzonderlijk boekjaar
datum van de algemene vergadering	linken naar databanken van gegevens die niet opgenomen zijn in KBO
begindatum van deze gegevens	

Vestigingseenheid

het nummer van de vestigingseenheid	begindatum VE
benaming	adres (Indien dit het geval is, het doorgehaalde adres)
economische activiteiten	telefoon-, faxnummer, en e-mailadres
begindatum van deze gegevens	

De gegevens, die ingeschreven of aangepast worden in de KBO, zijn de volgende dag beschikbaar via Public Search. De enige uitzondering hierop betreft gegevens die ingeschreven of aangepast worden op zaterdag of zondag. Deze zijn de daaropvolgende dinsdag beschikbaar.

Van deze toepassing bestaat er ook een "mobile" versie voor smartphone en tablet-gebruikers (Public Search Mobile).

De zoekmogelijkheden via Public Search zijn opgedeeld in vier verschillende tabbladen. Elk tabblad biedt specifieke zoekmogelijkheden aan:

- via nummer;
- via naam;
- via adres;
- via activiteit;
- via toelating.

De KBO bevat meer dan 1,5 miljoen actieve ondernemingen. Per zoekresultaat toont de toepassing maximaal 200 resultaten. Het aantal zoekresultaten kan worden beperkt door het zoeken te verfijnen.

Het is verboden om gegevens verzameld via Public Search commercieel te gebruiken. Alleen een gerichte raadpleging per onderneming is toegestaan. Systematisch en ononderbroken ondernemingsgegevens per onderneming downloaden, kan niet worden gelijkgesteld met een gerichte raadpleging. Elk misbruik is strafbaar met geldboetes van 26 tot 50.000 EUR (art. XV.79 van het Economisch Wetboek).

Gratis raadplegen eigen gegevens (Private Search)

Via de webtoepassing Private Search kunnen ondernemers alle gegevens over hun eigen onderneming en vestigingseenheden in de KBO raadplegen. Indien nodig kunnen zij bepaalde gegevens zelf corrigeren.

Private Search is een beveiligde toepassing. Als een ondernemer zich aanmeldt, moet hij zich identificeren met een burgertoken of een elektronische identiteitskaart (in Nederland niet breed of laagdrempelig beschikbaar). Zodra hij zich heeft aangemeld, verschijnen automatisch de ondernemingsnummers van de ondernemingen die hij mag raadplegen.

Binnen een onderneming kan niet iedereen gebruikmaken van Private Search. De toegang is beperkt tot bepaalde groepen. Alleen de wettelijke functiehouders van een onderneming hebben automatisch toegang tot de toepassing Private Search via hun eID of token. Deze toegang geeft hen het recht om gegevens van de onderneming te raadplegen en de gegevens aan te passen of te verbeteren.

Hergebruik van KBO gegevens (tegen betaling)

Diegenen, die de gegevens uit het register willen hergebruiken, kunnen tegen betaling ook gebruik maken van een bestand met alle gegevens (inclusief persoonsgegevens) beschikbaar voor hergebruik (ook voor commercieel hergebruik).

Dit bestand is voor iedereen toegankelijk. In dit bestand staan zowel actieve als historische gegevens. De gegevens, die voor hergebruik ter beschikking worden gesteld, staan opgesomd in de catalogus herbruikbare gegevens, zie:

http://economie.fgov.be/nl/modules/publications/kbo/catalogue_des_donnees_reutilisables.js

Voor hergebruik worden beschikbaar gesteld:

- het volledige bestand;
- het bestand met de wijzigingen;
- een bestand met de XML codes.

Elke werkdag wordt eerst het volledig bestand (full extract), gevolgd door het bestand met de wijzigingen en een bestand met codes, ter beschikking gesteld op de FTP server van de FOD Economie. Ze blijven 5 werkdagen beschikbaar, nadien worden ze van de server gehaald en gearchiveerd.

Om te kunnen beschikken over het bestand dient een licentieovereenkomst te worden aangegaan met de KBO. Deze overeenkomst bepaalt de voorwaarden, die de licentienemer dient na te leven voor het hergebruik van de gegevens en bevat eveneens de specifieke voorwaarden volgens welke de gegevens ter beschikking worden gesteld door de beheersdienst. De kostprijs van de licentie bedraagt € 75.000,- per jaar.

Webservice Public Search (tegen betaling)

Met behulp van Webservice Public Search is het voor gebruikers mogelijk om de publieke actieve gegevens van de in de KBO ingeschreven ondernemingen en vestigingseenheden, inclusief functies te integreren in hun eigen toepassingen. De gegevens van beëindigde ondernemingen, die actief waren op het moment van beëindiging, zijn eveneens beschikbaar.

Hergebruik van de gegevens is toegestaan. De gegevens, die voor hergebruik beschikbaar worden gesteld, staan in de catalogus "Webservice Public Search", zie:

http://economie.fgov.be/nl/modules/publications/kbo/catalogue_des_donnees_service_web_public_search.js

Er kan worden gezocht op basis van:

- het ondernemingsnummer of van het vestigingseenheidsnummer (VE-nr);
- de benaming / naam van de onderneming of van de VE;
- het adres van de onderneming of van de VE;
- de ingeschreven activiteiten van de onderneming of van de VE;
- toelatingen.

Voor ondernemingen-natuurlijk persoon is het maatschappelijk adres van de onderneming het domicilieadres van de oprichter. Met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, wordt het adres van de oudste actieve vestigingseenheid getoond in plaats van het domicilieadres.

Indien informatie niet openbaar getoond mag worden omwille van de privacywetgeving, wordt de volgende boodschap getoond: «Geen gegevens beschikbaar wegens de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ».

Elk nieuw of aangepast gegeven in de databank, zal de dag erop beschikbaar zijn via de Webservice Public Search. De gegevens, die worden ingebracht of gewijzigd, tijdens het weekend, zijn beschikbaar vanaf de dinsdag erop.

Om gebruik te maken van de Webservice Public Search, dient men zich online te registreren en de gebruiksvoorwaarden te aanvaarden. Deze dienst kost € 50,- voor 2000 requests. Een request is een opzoeking of een opvraging van een onderneming/vestigingseenheid via de webservice.

(Gewaarmerkte) Uittreksels uit de KBO (tegen betaling)

(Gewaarmerkte) uittreksels uit de KBO worden niet door de KBO zelf verstrekt, maar zijn tegen betaling alleen verkrijgbaar bij de zogenoemde ondernemingsloketten. Een ondernemingsloket is een private organisatie met een specifieke opdracht en erkend door de federale minister.

Een uittreksel uit de KBO is een bewijs dat een onderneming is ingeschreven in de KBO. Een KBO uittreksel:

- bevat alle basisbedrijfsgegevens van een onderneming,
- omschrijft met hoeveel vestigingen een onderneming ingeschreven is,
- en welke activiteiten daaraan verbonden zijn.

De tarieven voor 'gewone' uittreksels variëren tussen de € 12 en € 18 waarbij sommige loketten dit bedrag per vestigingseenheid vragen en andere loketten per bijkomende vestigingseenheid. Hogere tarieven gelden voor gelegaliseerde uittreksels. Tarieven variëren tussen de € 20 en € 65 waarbij sommige dit per vestigingseenheid vragen en andere per bijkomende vestigingseenheid.

Bijlage 6: Bedrijvenregister in Denemarken

Naam register

Central Business Register (CVR — [Det Centrale Virksomhedsregister](#))

CVR is het centrale overheidsregister. In het CVR zijn gegevens opgenomen over ondernemingen, rechtspersonen, NGO's, vestigingen, overheidsbedrijven en - organisaties, behoudens ondernemingen toebehorende aan natuurlijke personen onder een omzetgrens van 50.000 Deense kronen. Het CVR omvat zowel de publieke als de private sector.

Daarnaast bevat het CVR gedetailleerde informatie over alle rechtspersonen, inclusief fiscale rapporten, management, en financiële informatie, status e.d. Deze informatie is beschikbaar om te downloaden. Andere documenten zijn beschikbaar tegen betaling.

Het CVR is openbaar, behoudens privacygevoelige gegevens.

Beheerder register

Het register wordt beheerd door de Danish Business Authority (<https://datacvr.virk.dk/data/>)

Diensten/informatieproducten

Een groot gedeelte van de op de website beschikbare gegevens zijn vrij toegankelijk. Een gebruiker kan zonder voorafgaande registratie gratis een gerichte bevraging doen aan het register. Dit is geen open data.

Er kan in het register worden gezocht op basis van:

- company name
- CVR number
- P number
- names of individuals
- address

Voor sommige toepassingen is voorafgaande registratie vereist. Dit geldt in ieder geval voor de toepassingen waarbij gebruikers de mogelijkheid hebben om grote aantallen gegevens (maximum number of records extractable per download is 50,000) op te vragen. In dat geval dient men zich te registreren en een user-account aan te maken. Met betrekking tot deze toepassingen geldt ook dat de gebruiker verplicht is om een § 19 statement te ondertekenen. De gebruiker gaat daarin akkoord dat de gegevens niet voor marketing doeleinden mogen worden gebruikt. Ook hierbij is er dus geen sprake van open data, zoals gedefinieerd door de Nederlandse overheid.

Via de website is het mogelijk om tegen een vergoeding verschillende documenten op te vragen in papieren vorm, die verwijzen naar een bepaalde onderneming en haar registratie. De vergoeding wordt niet gebruikt om het CVR in het algemeen te financieren. Het betreft uitsluitend een vergoeding voor de kosten, die gepaard gaan met het beschikbaar stellen van deze documenten.

Bijlage 7: Bedrijvenregister in Zweden

Naam register

Bolagsverket (ondernemingsregistratiebureau).

Het Zweeds ondernemingsregistratiebureau houdt meerdere registers bij met informatie over bedrijven (d.w.z. geregistreerde ondernemingen). Hieronder wordt naar deze registers verwezen met het Zweedse ondernemingsregister.

Het Zweedse ondernemingsregister biedt de volgende gegevens en diensten:

- bedrijfsnamen en -adressen,
- registratienummers,
- het opzoeken van bedrijven,
- het opzoeken van directeuren (oftewel bestuursleden),
- jaarrekeningen,
- statuten,
- certificaten, en gegevens over faillissementen.

Beheerder register

Het eigendom en beheer van het register zijn in handen van het Zweeds ondernemingsregistratiebureau (<http://www.bolagsverket.se/>).

Diensten/informatieproducten

Het Zweeds ondernemingsregistratiebureau biedt open data aan in de vorm van gratis statistische informatie over bedrijven en organisaties (zowel nieuw geregistreerde als beëindigde) in Zweden aangeboden. De statistieken worden bijgewerkt op de derde van elke maand.

Daarnaast biedt het ondernemingsregistratiebureau toegang tot het Zweedse ondernemingsregister via een zoekmachine op internet. Deze zoekmachine op internet biedt gratis toegang tot gegevens over bedrijfsnamen, registratienummers en faillissement statussen.

De volgende overige diensten of gegevens zijn alleen beschikbaar voor gebruikers met een abonnement:

- het opzoeken van bedrijven;
- het opzoeken van directeuren (oftewel bestuursleden);
- jaarrekeningen;
- statuten;
- certificaten; en
- overige, uitgebreide gegevens over faillissementen.

Het abonnement kost € 500,-. Daarbij worden er vergoedingen voor de zoekopdrachten in rekening gebracht.

De gegevens uit het Zweedse ondernemingsregister staan gratis ter beschikking door telefonisch contact op te nemen met het Zweeds ondernemingsregistratiebureau. Voor het opvragen van schriftelijke informatie wordt meestal een vergoeding gevraagd.